

F: UITKOMSTE VAN SINODE 2025

'N LEIERSKAPKULTUUR WAT VAN PROBLEEMHANTERING NA GELOOFSONTDEKKING EN -AKSIE BEWEEG

Oorsigtelike opsomming van F: Uitkomst van Sinode 2025

Afgevaardigdes na Sinode 2025 getuig van 'n oorwegend **positiewe en hoopvolle** ingesteldheid, met 'n toon wat deurgaans **opbouend, besinnend en roepingsgerig** is. Afgevaardigdes beskryf 'n diep ervaring van God se teenwoordigheid en leiding, en die verslag dra 'n duidelike indruk van geestelike vernuwing, dankbaarheid en vasberadenheid. Terwyl die werklikheid van krimpings, vermoeidheid en onsekerheid eerlik erken word, oorheers 'n gevoel van verwagting, geloofsgroei en saamreis na nuwe moontlikhede. Kwantitatief gesien is die sentimentbalans oorwegend positief ($\pm 68\%$), met 'n gemeng/realistiese komponent ($\pm 24\%$), 'n neutrale beskrywing ($\pm 6\%$, eintlik net die prosesnotas in die terugvoer) en slegs sporadiese negatiewe akkoorde ($\pm 2\%$)—meestal selfreflektief en nie klaend nie.

Die **emosionele landskap** word gedra deur **hoop, dankbaarheid, nederigheid** en **vreugdevolle verwondering** oor sigbare tekens van die Gees, gekombineer met empatie en erns oor mense se nood. Hierdie emosies vorm 'n geloofsvolwasse profiel: 'n kerk wat nie ontken dat dit moeilik is nie, maar wat juis deur gehoorsaamheid, luister en onderskeiding nuwe lewens ontdek.

Tegnies-tematies staan die volgende drade uit: **God se getrouheid en teenwoordigheid** (die sterkste lyn), **eenheid en verhoudings** (samenwerking as kern van bediening), **hoopvolle vernuwing, luister en onderskeiding** as heilige praktyke, **roeping en sending** as identiteit, **omgee en genesing** as praktiese uitdrukking van geloof, en **verandering en aanpasbaarheid** as noodsaaklike vaardigheid in 'n nuwe seisoen. Die spanninge—hoop vs. moegheid, verandering vs. behoud, diversiteit vs. eensgesindheid, afhanklikheid vs. oorlewing, en nederigheid vs. drang tot aksie—blyk vrugbaar te wees: dit dryf eerlike gespreke en vernuwing, eerder as om te polariseer.

Ten opsigte van **kapasiteitsgroei** het die Sinode betekenisvolle vooruitgang getoon:

- **Kennis:** Sterk toename in teologiese en kontekstuele insigte; 'n gedeelde taal oor God se werk in geskiedenis en hede.
- **Houdings/gesindhede:** Merkbare skuif van sinisme na **waarderende hoop** en **geloofsenergie**.
- **Vaardighede:** Goeie vordering in **luister, onderskeiding, gesamentlike besluitneming** en **missionale denke** (met verdere inoefening nodig).
- **Gewoontes:** Groeiend; **Wandel in die Woord, luistergroepe** en 'n **waarderende uitkyk** begin ritme vorm, maar verg volgehoue praktyk.

Die **narratiewe proses**—**Ontvang, Ontgin, Ontploo, Ontwerp**—is **nie net beskryf nie, maar geleef**: van Bybelse en historiese ontvangs, deur waarderende onderskeiding, na praktiese eksperimente en aanpasbare ontwerpe wat verhoudings, waardigheid en diens aan kwesbares sentreer. Aanbevelings sluit in: veranker die momentum, erken spanninge eerlik, bou verhoudings en eenheid strategies, vertaling van luister na aksie, bly naby aan kwesbares, en veranker hoop in geloofsvorming. Die kern-insig: 'n kerk in oorgang, diep bewus van genade, wat met gehoorsaamheid, samenwerking en hoop vorentoe beweeg.

Die liturgie - musiekbegeleiding, liedere, gebede, Bybellees en oordenking - was die knooppunt waar lewens, uitdagings en geloof in God diep in lewens verbonde geraak het.

Samestelling van hierdie verslag

Hierdie verslag bestaan primêr uit **drie afdelings**:

- **Eerstens:** Die raamwerk wat gebruik is met Sinode 2025 se beplanning en dus die **raamwerk vir evaluering** uit te spel (**Paragrafe 1 tot 4.**)
- **Tweedens: Samevattinge en opsommings van die terugvoer** wat afgevaardigdes deurlopend deur die Sinode gegee het. Die rou data is beskikbaar vir persone wat belangstel - kontak die direkteur Sinode. (**Paragrafe 5 tot 17.**)
- **Derdens: Gevolgtrekkings** oor die Sinode, oftewel die evaluering. Dit gee aandag aan die meting van die Sinode se sentiment, en ook dié mate waarin die kapasiteit om betekenisvol te lei deur sinode 2025 gebou en versterk is. (**Paragrafe 18 en verder.**)

RAAMWERK, DOEL EN METODOLOGIE

1. DOEL VAN DIE SINODESITTING: ONS BELEEF GOD IS AAN DIE WERK

1.1 Die uitkomst van Sinode 2025 moet gemeet word aan die doel van die vergadering. 'n Sinodesitting is 'n samekoms van gemeentes waar ons God aanbid, en versterk word deur God se aanwesigheid. Ons ontdek opnuut God se roeping vir ons in die tyd waarin ons leef, en ons verbind ons tot gehoorsaamheid.

1.2 Ons beleef God se teenwoordigheid wanneer **ons**:

- God loof, prys, aanbid en dank;
- God se Woord lees en oordink, en
- Die Woord in verband bring met ons Godservaring oor die afgelope tyd, sodat
- God se roeping vir die tyd wat voorlê kan hoor.
- Godservaring skep die energie, roepingsbesef, en
- Só die nodige veerkragtigheid ontvang waarmee ons die toekoms tegemoetgaan.

1.3 Liturgie (sang, musiek, Skrif-oordenking en gebede): In die prosen van 'n Godservaring speel musiek, sang, gebede, Skrif-oordenking en dus liturgie 'n wesenlike rol.

1.4 Terugvoersisteem: 'n Belangrike maatstaf is die resultate van die terugvoersisteem wat ons tydens die Sinode geskep het. Op sleutelmomente is van die tegnologie van *Google Forms* gebruik gemaak om terugvoer by afgevaardigdes te verkry. Hierdie terugvoer word in hierdie afdeling van die Handeling (F: Uitkomst van die Sinode) weergegee.

1.5 Terugvoer is van wesenlike belang. Dit is 'n wesenlike instrument om te bepaal wat in die harte en gedagtes van afgevaardigdes geleef het. Dit vat ook die werk van kleingroepe en ringe (wat aan die einde van elke dag vergader het om oor die betekenis van die dag te reflekteer) saam.

1.6 Dit is wesenlik belangrik om die gevolge van die Sinode verder te bedink met die oog op die langtermyn. Wat is die impak van die keuses wat ons nou maak?

2. VIER ASPEKTE WAARAAN ONS POSITIEWE UITKOMSTE KAN VERBIND

2.1 Daar is vier konkrete areas waarna ons kan oplet om te bepaal of uitkomst positief was, en in welke mate ons gegroei het in ons vermoë om getrou aan die Evangelie van God se koninkryk te leef:

- **Kennis:** Weet ons nou dinge wat ons nie geweet het nie? Het ons nuwe insigte verwerf? Oor wie God is? God se teenwoordigheid in ons verhaal?
- **Houdings en gesindhede:** Het ons sinisme afgeneem en is dit vervang met hoop en energie? Het ons afgesien van ons verknogtheid aan die probleemstorie en het ons waardierend leer soek na die goue draad van God se betrokkenheid by ons? Het ons nuwe durf en energie verwerf? Sien ons hoop vir die kerk omdat ons uit God se teenwoordigheid leer leef het? Glo ons dat ons medegelowiges God se gawes aan ons is?
- **Vaardighede:** Het ons nuwe dinge leer doen, prakties bemeester, wat ons nie vantevore kon doen nie?
- **Gewoontes:** Watter nuwe gewoontes is by ons versterk en vasgelê? Dink aan Wandel in die Woord, die krag van God-in-ons-storie, 'n waarderende uitkyk en ander geloofsgewoontes wat ons roeping ondersteun.

2.2 Hierdie vier aspekte skep 'n matriks waaraan ons kan meet wat die uitkomst van die Sinode is.

3. 'N STORIE, 'N VERHAAL, 'N NARRATIEWE PROSES

3.1 'n Wonderlike geskenk wat ons oor die afgelope dekades ontvang het, is die insig hoe belangrik ons verhaal is. As mense ontvang ons sin en betekenis uit ons verhaal. Ons verhaal is natuurlik ten nouste verweef met God se versorgende teenwoordigheid by ons, op maniere waarvan ons weet, maar waarskynlik op nog baie wyses wat ons verstand en begripsvermoë totaal te bowe gaan.

3.2 Gevolglik het ons ook nuwe begrip en waardering vir die feit dat die Bybel 'n lang verhaal oor eeue heen is van God se teenwoordigheid by ons. Uit hierdie geskiedenis kry ons die sleutels om God se koninkryk by ons te herken en na te jaag.

3.3 Hoe maak 'n mens om prakties in 'n groot vergadering 'n greep op ons verhaal te kry. Vir die afgelope twee dekades werk ons Sinodesittings met die volgende prosesse:

- **Ontvang:** Ons ontvang informasie en werk daarmee. Hierdie inset kom uit die Woord van God, ons normatiewe bron wat ons God help raaksien, en waardeur God ons stuur sodat ons gehoorsaam kan leef;
- **Ontgin:** Ons werk met dit wat ons ontvang het, evalueer dit, bedink dit, toets dit, gesels dit as groep deur en verken die kontoere van die insette soos ontvang. Luister, reflekteer en prakties toets in van wesenlike belang;
- **Ontplooï:** Ons doen dit wat ons ontgin het, en verreken die waarde daarvan. Ons maak aanpassings op grond van die terugvoer wat ons aksie ontlok en ons eksperimenteer verder. Hiervoor ontwikkel ons aanpasbare planne. Dit wat ons leer wanneer ons ontplooï, word weer 'n inset wat ons ontvang en ontgin;
- **Ontwerp:** Ontwerp van nuwe benaderings en praktyke is deurgaans belangrik. Ons ontwerp egter nie bloudrukke nie, maar aanpasbare bediening wat ons kan toets en verstel, sodat ons bly groei en bly leer.

4. WERKSWYSE IN HIERDIE VERSLAG

4.1 Afgevaardigdes het op spesifieke sleutelmomente terugvoer gegee kragtens 'n vooraf-ontwerpte terugvoersisteem wat aanlyn tegnologie (meestal **Google Forms**) benut het. Verwys ook na par 1.4 hierbo.

4.2 Tydens die sosiale innovasieproses het kleingroepe op **blaaibordvelle** gewerk, en van tyd tot tyd foto's van die resultate per **foto** na die Sinode se WhatsAppgroep gestuur. Die teks op hierdie foto's is getranskribeer sodat die data verder verwerk kon word.

4.3 Soms het afgevaardigdes **individuele WhatsApp-boodskappies** gestuur.

4.4 Hierdie terugvoer het 'n magdom data opgelewer. Die oorspronklike data is met behulp van kunsmatige intelligensie (hoofsaaklik ChatGPT) analiseer en verwerk. Dit is daarna deeglik deur die Direkteur Sinode vir akkuraatheid nagegaan.

4.5 Terugvoer is vir alle leiers in ons sisteem van wesenlike belang. Hiermee bedoel ons kerkrade, ringe en die sinodale leierskap. Terugvoer voltooi die kommunikasiesirkel tussen die **insette van die Sinode** en die **uitsette** (watter **nuwe kennis** het afgevaardigdes ontdek; hoe hul **houdings en gesindhede** beïnvloed is; watter **vaardighede** hulle verwerf het; en hoe hulle lewenspraktyke - **gewoontes** - as individue en gemeentes hiervandaan hierdeur gevorm word). Vergelyk die vier aspekte soos beskryf in par. 2 hierbo.

4.6 Kom ons duik nou in die data in en kyk wat die terugvoer opgelewer het.

GEBEDE

5. MET WATTER GEBED HET ONS SINODE 2025 BETREE?

5.1 Tydens die liturgiese **openingseremonie** is afgevaardigdes gevra om hul gebed vir Sinode 2025 aanlyn neer te pen.

5.2 Opsomming van die temas uit die gebede van afgevaardigdes

5.2.1 God se teenwoordigheid en leiding

- Begeerte na die Here se duidelike leiding en wil vir die Sinode en vir die kerk.
- Belydenis van afhanklikheid van God en openheid vir die werking van die Heilige Gees.
- Bewustheid van Sy teenwoordigheid in elke besluit en gesprek.

5.2.2 Wysheid, onderskeiding en goeie besluitneming

- Gebed vir wysheid, helderheid, insig en krag van die Heilige Gees.
- Dat alle besluite tot eer van God en tot uitbreiding van Sy koninkryk sal wees.
- Dat die Sinode goeie besluitneming en vooruitgang vir die NG Kerk sal bevorder.

5.2.3 Eensgesindheid, samewerking en liefdevolle verskille

- Gebed vir samewerking, eenheid en gehoorsaamheid.
- Dat verskille met liefde en verdraagsaamheid hanteer sal word.
- Ruimte vir andersheid en die viering van mekaar se uniekheid.

5.2.4 Hernuwing en nuwe passie vir Jesus se opdrag

- Hernuwing van passie vir Jesus se groot opdrag.
- Dat die kerk lewend, nuut en met oorgawe sal leef vir Hom.
- Dat gemeentes in staat gestel sal word om met nuwe strategieë uit te bou.

5.2.5 Hoop, vrede en vreugdevolle toekoms

- Dat die Sinode 'n baken van hoop sal wees in 'n deurmekaar wêreld.
- Dat die vergadering tot vrede, vreugde en seën sal lei.
- Dat God se droom vir die Oos-Kaap gehoor en uitgeleef sal word.

5.2.6 Getuienis en roeping in die wêreld

- Dat die kerk sal uitgaan om te wys hoe God lyk.
- Dat die Sinode se werk tot uitbreiding van die Koninkryk sal dien.
- Dat die kerk sal getuig waar Jesus reeds wag.

5.3 Gesamentlike Gebed vir Sinode 2025

5.3.1 Uit bogenoemde gebede het ons een gesamentlike gebed vir Sinode 2025 geformuleer. Hierdie gebed is deurlopend tydens die liturgiese handeling gebid:

Here ons God,

Ons kom met oop harte en nederige gees voor U.

U is die Hoof van die Kerk – van U kom ons wysheid, ons vrede en ons roeping.

Lei ons, Here, deur die lig van U Gees, sodat ons nie ons eie voorkeure volg nie, maar opreg U wil soek in alles wat ons sê en besluit.

Skenk aan ons 'n gees van eensgesindheid en liefde, dat ons verskilte met respek en sagmoedigheid sal hanteer, en mekaar se uniekheid sal vier as gawes uit U hande.

Vernuwe in ons 'n passie vir U Seun, Jesus Christus, dat ons gehoorsaam sal wees aan Sy groot opdrag en met nuwe moed en geloof die pad vorentoe sal stap.

Laat hierdie byeenkoms 'n baken van hoop wees - 'n plek waar ons U droom vir Oos-Kaapland hoor, U koninkryk soek, en U liefde uitleef in ons gemeentes en gemeenskappe.

Aan U alleen, Here, behoort die eer en die heerlijkheid, nou en tot in ewigheid.

Amen.

DIE STORIEMUUR

6. REFLEKSIE OOR DIE STORIEMUUR

6.1 Agtergrond

6.1.1 Die Storiemuur is saamgestel tydens 'n byeenkoms van ringskommissies ('n Leiersberaad) en is opsommenderwys in die Sakelys gepubliseer op p. 96 en verder. Die volle teks van die Storiemuur

verskyn in die Sakelys p. 121 en verder (Bylaag A4.2).

Die Sakelys is aanlyn beskikbaar by <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

6.1.2 Die Storiemuur is tydens Sinode 2025 deur **drie vertellers** ('n ouer en jonger predikant en die storieverteller) oorgedra. Die **teks van dié vertelling** is in hierdie Handeling gepubliseer by **Afdeling H, Bylaag H.1**.

6.1.3 Tydens Sinode 2025 het die kleingroepe om tafels oor die storiemuur gesels, waarna lede hul refleksie aanlyn gedeel het deur drie vrae te beantwoord.

6.2 AFGEVAARDIGDES oor die Storiemuur

6.2.1 Terugvoer van AFGEVAARDIGDES oor drie vrae

Vraag 1: Wat het julle uit die verhaal van ons land, die kerk en die Sinode getref?

- Die getrouheid en voorsiening van God deur al die jare — Hy hou sy kerk in stand, selfs in krisistye.
- Die veerkragtigheid van die NG Kerk: telkens het die kerk aanpas en herstel, selfs ná moeilike tye soos Covid, apartheid, en interne verdeeldheid.
- Die kerk is deel van die land se veranderinge; nie afgesonder nie maar verweef met die samelewing.
- Daar is altyd hoop en nuwe begin, al is daar konflik, verskille en onsekerheid.
- Die kerk het geleer om meer verdraagsaam en inklusief te wees sonder om sy kernwaardes prys te gee.
- Verandering is konstant – wat vroeër gewerk het, pas nie altyd meer nie; die kerk moet oop bly vir vernuwing.
- Die voetsoolvlak-verhale van gemeentes wys lig, barmhartigheid en geloof te midde van moeilikhede.
- Verskeidenheid (diversiteit) word gesien as 'n gawe wat die kerk kan verryk as daar ruimte vir gesprek bly.
- Die kerk het soms sy profetiese stem verloor, maar God se Gees werk steeds deur gewone mense.
- Elke krisis bring ook geleenthede vir groei, geloofsverdieping en kreatiwiteit.

Vraag 2: Hoe sou julle die verhaal wou aanvul?

- Vertel meer stories op plaaslike vlak – waar God deur gemeentes en mense werk.
- Benadruk positiewe mylpale en groei, nie net gebrokenheid nie.
- Wys hoe die kerk nuwe maniere van bediening en tegnologie ontdek het.
- Klein en plattelandse gemeentes verdien meer ondersteuning en sigbaarheid in die groter verhaal.
- Die kerk moet meer oop wees vir nuwe tale, musiekstyle en samewerking met ander kerke.
- Uitdagings as geleenthede sien: maak bedreigings 'n bron van kreatiwiteit en nuwe deelname.
- Verhale oor onderlinge vrede, verdraagsaamheid en versoening moet sterker na vore kom.
- Meer fokus op die geloofsreis van gewone gelowiges in moeilike tye.
- *Mighty Men* en soortgelyke bewegings het 'n merkwaardige invloed gehad – dit moet ook deel van die groter storie wees.
- Onthou: "*History is His story*" – elke deel van die verhaal dra by tot God se groter plan.

Vraag 3: Waar sien julle God in die storiemuur raak?

- Oral deur die geskiedenis heen – in elke proses, verandering en uitkoms.
- God is in beheer, selfs wanneer die kerk of mense onseker is oor die toekoms.
- Sy barmhartigheid en geduld is duidelik; Hy dra sy kerk deur krisis.
- Hy werk deur mense, verhoudings en gemeentes om lig, hoop en eenheid te bring.
- In tye van ontwrigting en aanpassing (bv. finansiële druk, Covid, verdeeldheid) bly God teenwoordig.
- Die Here hou sy kerk in stand deur die Heilige Gees – ten spyte van ons foute.
- God is sigbaar in klein dae van liefde, herstel en versorging in gemeentes.
- Sy leiding en genade is duidelik wanneer mense terugkyk oor die pad wat geloop is.
- God is die begin, middelpunt en einde van die verhaal – van die land, die kerk en elke mens.

6.2.2 Kort samevatting van die afgevaardigdes se refleksie

6.2.2.1 Tydens Sinode 2025 het afgevaardigdes teruggekyk na die verhaal van die NG Kerk in Oos-Kaapland tussen 1990 en 2025 soos dit in die Storiemuur verbeeld word. Uit die gesprekke tydens die Sinode het duidelik geblyk dat die kerk deur drie dekades van groot verandering, uitdagings en vernuwing gegaan het — maar telkens die getrouheid van God en die krag van sy Gees beleef het.

6.2.2.2 Die verhaal getuig van 'n kerk wat, ten spyte van verdeeldheid, onsekerheid en verlies, steeds hoop gevind het en sy roeping nuut ontdek het. Afgevaardigdes het opnuut besef dat God deur gewone mense en gemeentes werk, dikwels juis in tye van ontwrigting.

6.2.2.3 Hulle wens is dat die verhaal meer plaaslik en positief aangevul sal word — met klem op geloof, hoop, vernuwing en samewerking. Deur alles heen bly die goue draad duidelik: God is getrou, Hy hou sy kerk in stand, en sy Gees lei ons verder die toekoms in.

6.3 RINGE oor die Storiemuur

6.3.1 Tydens Sinode 2025 het die Ringe elke aand bymekaar gekom om oor die betekenis van die dag te gesels. Daarna het die Ringe hul refleksie aanlyn gedeel.

6.3.2 Terugvoer van RINGE oor die storiemuur

In hierdie paragraaf word ringe se terugvoer saamgevat en onder bepaalde rubrieke gesistematiseer.

6.3.2.1 God se hand deur die geskiedenis

- Die ringe het weer ontdek dat **God se hand deur elke tyd en situasie sigbaar bly** – in die verlede, hede en toekoms.
- Ons is deel van **God se ewigheidsplan** en sy storie hou aan, selfs wanneer gemeentes voel hulle eie verhaal is in 'n doodloopstraat.
- Die Storiemuur herinner ons dat **God steeds teenwoordig, getrou en aan die werk is** in elke tyd van verandering en onsekerheid.

6.3.2.2 Verhoudings en samehorigheid

- 'n Sterk tema is die **waarde van verhoudings** – binne ringe, tussen gemeentes, en met God self.
- Verhoudings is die **bestaansreg van die kerk** en moet doelbewus versterk word deur mekaar vas te hou **ten spyte van verskille** en verskillende kontekste.
- Ringe wil **meer tyd maak om bymekaar te kom** en mekaar te ondersteun, want die kerk is nie die koninkryk self nie, maar deel van God se groter gemeenskap.

6.3.2.3 Hoop te midde van uitdaging

- Die Storiemuur het baie ringe daaraan herinner dat, ten spyte van krisisse, brande, droogtes of verdeeldheid, **God laat ons nie los nie**.
- Ons ervaar hoe **die Here juis deur worsteling verandering bring** – in mense se harte en in gemeentes.
- Daar is altyd **hoop**, omdat God se teenwoordigheid en beloftes konstant bly.
- Verandering en hoop is die twee konstantes in die kerk se verhaal.

6.3.2.4 'n Nuwe kyk op ons eie storie

- Baie ringe sê die Storiemuur het hulle gehelp om weer **hulle eie verhaal te verstaan en nuut te skryf**.
- Ons is **reisgenote saam met God**, en die kerk se verhaal is steeds aan die gang.
- Die Storiemuur het nuwe besef gebring van die **groter konteks** waarin elke gemeente se storie afspeel – plaaslik én landwyd.
- Dit herinner ons om nie vas te kyk in **probleemstories of randsake** nie, maar die **alternatiewe verhaal van God se werk** raak te sien.

6.3.2.5 Gesprek en onderskeiding

- Die Storiemuur het gesprekke aangewakker oor **die ring se probleemverhaal en toekomsverhaal**.
- Ringe besef hulle moet saam **onderskei wat God vandag doen**, en vra:
- "Waar lê ons probleemstorie – in die kernsake of in die randsake?"
- Daar is 'n oproep om eerlik te praat, te luister en saam met God die nuwe moontlikhede te ontdek.

6.3.2.6 Leer uit die verlede – leef nuut in die toekoms

- Die geskiedenis van die kerk is nie 'n las nie, maar 'n **bron van leer en groei**.
- Selfs jonger predikante wat nie al die geskiedenis self beleef het nie, word uitgenooi om saam die **nuwe moontlikhede** te ontdek en uit **tonnelvisie** te beweeg.
- Elke gemeente kan sy eie **Storiemuur** skep as deel van hierdie proses – om die **alternatiewe, hoopvolle storie van God** in hul konteks te vertel.

6.3.2.7 Kernboodskap

Die Storiemuur herinner die kerk daaraan dat:

- **God se storie loop deur al ons stories**.
- Ons word geroep om **nie bang te wees nie**, maar vorentoe te gaan.
- **Getalle bepaal nie sukses nie** – getrouheid aan God doen.
- Ons is **geseënd, nie slagoffers nie** - deur ontwrigting groei ons nader aan God.

6.3.3 Samevatting van die RINGE se terugvoer

- Die Storiemuur het ringe gehelp om **hulle identiteit en roeping te herontdek**:
- om as reisgenote saam met God die toekoms in te beweeg;
- om deur **verhoudings en hoop** God se werk in hul gemeenskappe te sien;
- en om **nie op probleme te fokus nie**, maar die **lewende storie van God** in hulle midde raak te lees en voort te vertel.

"APOSTEL PAULUS SE BRIEF AAN GEMEENTES"

7. DIE "APOSTEL PAULUS SE BRIEF" AAN GEMEENTES IN OOS-KAAPLAND

7.1 Inleiding

7.1.1 "Paulus se brief" verwys na 'n skrywe deur prof. Piet Naudé, voormalige moderator van Sinode Oos-Kaapland, wat hy as't ware namens Paulus vanuit die tyd van Paulus op grond van die Nuwe Testament aan gemeentes in Sinode Oos-Kaapland skryf.

7.1.2 Paulus se brief is in die Sakelys gepubliseer as Bylaag E1 op p. 161 en verder. Die Sakelys is aanlyn beskikbaar by <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

7.1.3 Tydens Sinode 2025 het die kleingroepe om tafels oor "Paulus se brief" gesels, waarna lede hul refleksie aanlyn gedeel het deur drie vrae te beantwoord. In ringsverband is ook oor die brief gereflekteer en ringe het hul refleksie aanlyn gedeel. Hierdie paragraaf som eers die afgevaardigdes se terugvoer op en daarna die Ringe se refleksie.

7.2 Opsomming van afgevaardigdes se refleksie

7.2.1 Vraag 1: Wat tref julle uit Paulus se brief?

- Die brief herinner dat **God se genadeverhaal deur alle tye loop** — verlede, hede en toekoms — en dat Hy altyd teenwoordig en betrokke bly.
- **God bly getrou en voorsien**, selfs te midde van verskuiwings en uitdagings wat buite ons beheer is.
- Paulus (deur prof. Naudé) roep die kerk op om te **fokus op roeping en eenheid**, eerder as op sake wat skeiding veroorsaak.
- Die beeld van die kerk as "**briewe van Christus**" beklemtoon dat elke gelowige geroep is om die evangelie in die wêreld uit te dra — nie net predikante nie.
- Die brief beklemtoon **nederigheid, gehoorsaamheid en afhanklikheid van God**, wat ons kies om saam met Hom te werk.
- **Herinnering aan die verlede**: moenie vergeet wat God reeds gedoen het in die kerk en in die Oos-Kaap nie — hierdie stories gee hoop en moed vir die toekoms.
- Paulus se boodskap vra dat ons **leer uit die verlede**, maar nie daarin vassit nie; die Here roep ons om die toekoms met geloof en aanpasbaarheid te leef.
- Die brief roep die kerk op tot **nuwe gehoorsaamheid, groter erns met evangelisasie** en 'n kreatiewe herbesinning oor roeping in vandag se konteks.
- Die besef dat **God se koninkryk nie kleiner word nie**, al krimp gemeentes; Hy bly aan die werk deur die Gees.
- Die brief herinner dat ons **mense van hoop en geduld** moet wees — om mekaar te verdra en vas te hou aan Christus as Hoof van die kerk.

7.2.2 Vraag 2: Wat sou julle vir Paulus wou vra?

- Hoe het Paulus dit reggekry om **deur swaarkry, vervolging en teenkanting getrou te bly** en steeds ander te bemoedig?
- Hoe kon hy **positief bly** en volhard, ondanks teleurstelling, verdeeldheid en moeilike omstandighede?
- Wat sou Paulus sê oor die **kerk van vandag** — ons verdeeldheid, gebrek aan geloofsmoed en die uitdagings van moderne tyd?

- Hoe moet ons vandag **kerk wees sonder predikante** of in klein gemeentes wat sukkel om te oorleef?
- Hoe kan ons **meer dinamies deel bly van Christus se liggaam** in ons huidige konteks?
- Hoe leef 'n mens **daaglik met dieselfde oorgawe en verwagting** as wat Paulus gehad het?
- Wat beteken dit in praktyk om as "**briewe van Christus**" te leef in vandag se samelewing?
- Hoe bring ons **verlede, hede en toekoms bymekaar** sonder om die kern van die geloof af te water?
- Wat is elke **lidmaat se rol en roeping** binne die kerk vandag — nie net dié van predikante nie?
- Was die **kerk van sy tyd ook so verdeeld** soos vandag se kerk?
- En natuurlik met 'n glimlag: Wat **was die doring in sy vlees** waarvan hy gepraat het?

7.2.3 Vraag 3: Hoe help Paulus se brief ons om God raak te sien?

- Paulus herinner dat **God getrou bly**, van Abraham tot vandag — Hy is steeds die Begin en die Einde van die verhaal.
- Die brief wys dat **God teenwoordig en handelend besig is**, selfs wanneer ons dit nie raaksien nie.
- Dit leer dat ons **vorentoe moet beweeg in geloof**, nie vassteek in die verlede nie — God roep ons na nuwe moontlikhede (Fil. 3:13–14).
- Paulus help ons om **dieper te vertrou op God se leiding** en om stadig maar seker te groei in onderskeiding deur die Gees.
- Ons word herinner dat **ons self die "briewe van Christus" is** — mense wat deur ons woorde en dae God se liefde sigbaar maak.
- Die brief roep ons om **eenheid te soek** en mure van verdeeldheid af te breek, eerder as om nuwe skeidings te skep.
- Paulus help ons om **die alternatiewe storie van God** raak te sien — 'n storie van genade, hoop en vernuwing te midde van onseker tye.
- Hy wys dat **God se koninkryk nie wankel of krimp nie**, al ervaar ons soms vrees of moedeloosheid.
- Ons word aangemoedig om **met dankbaarheid en moed** ons deel by te dra in God se groter plan.
- Uiteindelik help die brief ons om te sien dat **God ons roep om ligdraers te wees** — mense wat Sy koninkryk leef in die hier en nou.

7.3 Opsomming van Ringe se refleksie: Wat neem die ringe uit Paulus se brief vir hul eie bediening?

- **God se genade dra deur alles:** Soos Paulus gebruik God steeds gewone, feilbare mense vir sy werk. Ons mag nooit dink Hy kan ons nie gebruik nie.
- **Eenheid is sentraal:** Ringe en gemeentes word geroep om oor grense heen saam te werk, verhoudings te bou en die liggaam van Christus as eenheid te beleef.
- **Diversiteit is 'n gawe:** Soos in die vroeë kerk moet ons leer om in versoening te leef – Jood en Griek, man en vrou, jong en oud. Verskeidenheid moet nie verdeel nie, maar verryk.
- **Die kerk is God se handewerk:** Al krimp lidmaatgetalle en verander tye, word God se koninkryk nie kleiner nie. 'n Klein gemeente bly deel van 'n groot roeping.
- **Beweeg uit gemaksones:** Die brief herinner die kerk om saam met die Gees te herontwerp, nuwe maniere van diens te ontdek en geloof daadwerklik te leef.
- **Doen wat jy preek:** Leef jou roeping met integriteit; hou aan bid, bly gehoorsaam en moenie moed verloor nie.

- **Fokus op roeping, nie verskille nie:** Soos Paulus, moet die kerk nie vasval in twis of strukture nie, maar in diens van die Evangelie bly staan.
- **Gebruik gawes en bemagtig lidmate:** Elke gelowige het 'n rol in die verkondiging van die evangelie; ringsamewerking kan mense toerus om hul gawes te ontdek.
- **Dien oor grense heen:** Gemeentes moet oop wees vir ander tale, kulture en bedieningsvorme, en hul hulpbronne vir die koninkryk gebruik.
- **Volhard in moeilike tye:** Paulus se lewe wys dat lyding deel is van roeping — hou vas aan geloof, bly hoopvol, en soek saam God se wil in elke nuwe tyd.

WANDEL IN DIE WOORD : MATTEUS 28

8. WAT HET ONS GEHOOR UIT DIE OORDINK VAN MATTEUS 28?

8.1 Die Sinode het op al vier dae tydens die dagwyding en aandwyding Matteus 28 oordink. Die bedoeling is dat die teks 'n greep op ons kry en ons gedagtes en beelding vorm. Deurlopende blootstelling aan die teks, die oordink daarvan, die luister na mekaar en terugvoer aan die groter groep is van wesenlike belang.

8.2 Die proses wat gebruik is, is Wandel in die Woord. Die proses is op diep luister - na die teks en na mekaar - ingestel. Herhaalde luister na die teks is van wesenlike belang.

8.3 Die metodologie voorspel 'n verdiepte omgang met die teks soos dit oor die periode gelees en herlees word.

8.4 Matteus 28 handel oor die vroue wat die graf besoek, om die graf leeg te vind. Hulle gaan vertel die apostels wat gebeur het. Terselfdertyd gaan die wagte en 'n valse storie oor die leë graf ontstaan, 'n verhaal wat tot vandag toe oorvertel word. Naas die verhaal van God se aksie (Jesus is uit die dood opgewek) ontstaan 'n verdere verhaal - "dit is alles leuens".

8.5 Die opgestane Here Jesus ontmoet die vroue en daarna die dissipels op die berg in Galilea. Hiervandaan stuur Hy hulle. Die identiteit van die kerk wat op grond van Jesus se bediening en opstanding tot stand kom, is ten diepste gestempel deur die feit dat ons **gestuurdes** is. Hierdie is die diepste **bronverhaal** waaruit ons leef, 'n **bronverhaal** wat ook met ons werklikheid hier in Oos-Kaapland versmelt en ons tot vandag rig en stuur.

8.6 Terugvoer van AFGEVAARDIGDES oor Matteus 28

8.6.1 Oorsigtelik

8.6.1.1 Afgevaardigdes is diep geraak deur die **drievoudige beweging** in Matteus 28: Jesus **kom nader**, Hy **gee opdrag**, en Hy **beloof Sy teenwoordigheid**.

8.6.1.2 Afgevaardigdes is getref deur die **kontras tussen waarheid en leuen**, die **mag van geld en vrees**, en die **onstuitbare lig van God se waarheid**.

8.6.2 Sentrale temas uit die terugvoer

8.6.2.1 Twyfel en geloof loop saam.

Selfs die dissipels het getwyfel, maar Jesus sluit ook hulle in. Hy wys dat die kerk — al is sy broos en onvolmaak — steeds deur Hom gebruik word. God werk deur mense wat soms onseker is, en Hy bly geduldig met ons twyfel.

8.6.2.2 Die groot opdrag bly geldig.

Jesus roep ons om te gaan en dissipels te maak van alle nasies — kinders, jongmense en volwassenes. Dissipelskap gebeur deur leer, doop en inlywing in die gemeenskap van gelowiges. Ons mag nie te gemaklik raak en net "bly" nie; ons moet beweeg, gehoorsaam wees en mense leer om alles te onderhou wat Hy beveel het.

8.6.2.3 Christus se mag en teenwoordigheid gee moed.

Alle mag in die hemel en op aarde behoort aan Jesus. Hy stuur ons nie in ons eie krag nie, maar bemagtig ons met Sy krag en Gees. Sy belofte — "Ek is met julle al die dae" — gee sekerheid te midde van onsekerheid, twyfel en die onbekende toekoms.

8.6.2.4 Klein begin, groot impak.

Met net elf oor het Jesus die wêreld verander. Dit herinner die kerk dat klein groepe, onder Christus se gesag, groot verskil kan maak.

8.6.2.5 'n Donker verhaal van korrupsie en leuens.

Van die vroegste tye af probeer mense die waarheid toemaak deur geld, magsmisbruik en omkoperij. Die wagte word betaal om te lieg, en die leiers gebruik hulle posisie om beheer te behou. Hierdie verhaal herinner ons dat korrupsie nie nuut is nie — dit leef voort in elke tyd, ook in ons eie land.

8.6.2.6 Waarheid kan nie stilgemaak word nie.

Ten spyte van die leuens en pogings om die opstanding te verswyg, bly die waarheid van Christus se oorwinning sigbaar. Geen plan, mag of geld kan God se evangelie keer nie. Die lig van die opstanding skyn deur elke poging om dit te verberg.

8.6.2.7 'n Oproep tot integriteit en getuienis.

Die eenvoudige vroue het die waarheid gaan verkondig, terwyl maghebbers dit probeer stilmaak het. Gelowiges word uitgedaag om met integriteit, eerbaarheid en moed te leef — om die waarheid te vertel, selfs in 'n wêreld vol leuens.

8.6.2.8 God se koninkryk is onkeerbaar.

Niks kan God se plan stop nie. Selfs in donker tye bly ons medewerkers in Sy koninkryk, geroep om ligdraers te wees wat getrou bly aan die waarheid van Christus se oorwinning.

DIE OOS-KAAPSE KONTEKS

9. INSET OOR DIE OOS-KAAPLANDSE KONTEKS

9.1 Die Sakelys vir Sinode 2025 bevat 'n afdeling waarin die konteks van die NG Kerk met spesifieke verwysing na Sinode Oos-Kaapland uiteengesit word. Dit beskryf die SA-bevolking, die ekonomie van die Oos-Kaap, die sosio-politieke geskiedenis van die provinsie (met verwysing na die uitgebreide sosiale ingenieurswese van die Britse kolonie in die 19de eeu), die vryheidstryd van die 20ste eeu, asook die godsdienstige profiel van die Oos-Kaap. Daar is ook na die statistiese profiel van die NG Kerk gekyk.

9.2 Die konteks word in die Sakelys beskryf vanaf p. 82 tot 96. Die Sakelys is beskikbaar by:

<https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

9.3 Nadat die Direkteur Sinode 'n aanbieding oor die konteks gedoen het, het afgevaardigdes in kleingroepe om die tafels daaroor besin. Daarna het hulle op drie vrae aanlyn gereageer (via *Google Forms*).

9.4 Vraag 1: Watter aspekte van die konteks is nuut, verrassend en insiggewend?

9.4.1 Potensiaal

Afgevaardigdes is getref deur die groot kontras tussen bevolkingsdigtheid en die teenwoordigheid van die NG Kerk, die armoede en werkloosheid wat groot dele van die provinsie kenmerk, en die potensiaal wat juis in hierdie uitdagings lê.

9.4.2 'n Veranderende en uiteenlopende provinsie.

Die Oos-Kaap is uitgestrek, divers en histories gelaai. Daar is groot verskille tussen die westelike en oostelike dele – in terme van ekonomie, kultuur, tale en kerkwees. Die geskiedenis van wantroue, migrasie en konflik beïnvloed steeds die kerk se teenwoordigheid en verhoudings vandag.

9.4.3 Bevolkingsverspreiding en kerklike voetspoor.

Afgevaardigdes was verras dat die NG Kerk die sterkste verteenwoordig is in die yl bevolkte gebiede, en byna afwesig is in die digbevolkte oostelike dele soos Alfred Nzo en O.R. Tambo. Dit wys op groot sendingmoontlikhede waar die kerk tans skaars of afwesig is - natuurlik met verrekening van die teenwoordigheid van die VGKSA en ander kerke. Dit beklemtoon ook die noodsaak dat kerkgroepe mekaar se hande moet vat.

9.4.4 Armoede, werkloosheid en jeuguitdagings.

Werkloosheid, armoede en beperkte opvoedingsgeleenthede is wydverspreid, veral in die digter bevolkte gebiede. Tog is daar groot potensiaal in die jong bevolking – 'n uitnodiging om in jongmense, onderwys en gemeenskapsontwikkeling te belê.

9.4.5 Kerk-krimping en nuwe geleenthede.

Gemeentes raak kleiner en predikante minder, maar dit bring die besef dat die kerk – al is sy klein – steeds 'n groot impak kan hê. Daar is hoop in nederige, diensbare geloofsgemeenskappe wat hande vat met ander kerke en instellings.

9.4.6 'n Oproep tot eenheid en verantwoordelikheid.

Die geskiedenis het verdeeldheid gebring, maar daar is 'n nuwe besef dat eenheid in diversiteit 'n roeping is. Leiers word uitgedaag om eienaarskap te neem van die kerk se roeping, om verhoudings te bou oor grense heen en saam nuwe paaie te vind.

9.5 Vraag 2: Wat is die belangrikste aspekte van ons konteks vir gemeentes se bediening?

9.5.1 Groot verandering

Afgevaardigdes het besef dat bediening in die Oos-Kaap vandag plaasvind in 'n konteks van groot verandering, ongelykheid en diversiteit, maar ook van geloof, hoop en nuwe moontlikhede.

9.5.2 Aanpasbaarheid en kreatiwiteit

Gemeentes leef in 'n veranderende wêreld en kan nie meer voortgaan met "die manier waarop ons altyd dinge gedoen het" nie. Ons moet leer, "ontleer" en weer leer. Gemeentes moet buigsaam en vernuwend wees – bereid om kleiner te dink, anders te bedien en nuwe vorme van kerkwees te ontdek, soos huiskerke en samewerking tussen gemeentes.

9.5.3 Gemeenskapsgerigte bediening

Bediening kan nie net binne die kerk bly nie. Gemeentes moet dieper ingebed raak in hulle gemeenskappe – verhoudings bou oor kulture en tale heen, uitreik na mense in nood, en hoop bring in plekke van armoede, werkloosheid en gebrokenheid. Bediening begin by grondvlak, by tafels en in verhoudings.

9.5.4 Oorlewing en samewerking

Baie gemeentes leef in oorlewingsmodus – finansiële, emosioneel en menslik. Dit vra groter samewerking tussen gemeentes, waar sterker gemeentes hulpbronne en ondersteuning met kleiner of sukkelende gemeentes deel. Stadelike en landelike gemeentes behoort vennootskappe te vorm eerder as om afsonderlik te worstel.

9.5.5 Jeug en nuwe generasies

Die groot aantal jongmense in die provinsie bied 'n sleutelgeleentheid vir dissipelskap en groei. Jeugbediening, opleiding en werkskepping moet prioriteit geniet, want jongmense verteenwoordig die toekoms van die kerk en die samelewing.

9.5.6 Gebroke verhoudings en versoening

Die geskiedenis van konflik, isolasie en wantroue leef steeds voort. Gemeentes moet aktief werk aan verhoudingsherstel, aanvaarding en versoening, sodat ware eenheid en samewerking tussen gelowiges oor historiese grense moontlik word.

9.5.7 Roeping bo oorlewing

Te midde van kleiner wordende gemeentes en krimpende hulpbronne, bly die kern van die kerk se bestaan om getrou aan God se roeping te wees. Die fokus moet skuif van instandhouding en getalle na dissipelskap, gehoorsaamheid en missionale lewe – om lig en hoop te wees in die gemeenskap.

9.5.8 Toerusting en leierskap

Predikante en lidmate het toerusting nodig om hierdie konteks met wysheid en geloof aan te pak. Opleiding – ook deur instellings soos Fort Hare – kan gemeentes help om plaaslike uitdagings soos armoede, jeugwerkloosheid en kulturele diversiteit te hanteer.

9.5.9 Nuwe ekonomiese denke

In 'n konteks van armoede en werkloosheid moet die kerk ook help om ekonomiese betrokkenheid en werkskepping te bevorder. Gemeentes kan ruimtes word waar vaardighede gedeel, bronne ontgin en plaaslike oplossings ontwikkel word.

9.6 Vraag 3: Waar sien julle God in die verhaal raak?

9.6.1 God se aksie

Afgevaardigdes het in hulle gesprekke duidelik raakgesien dat God se hand deur die hele verhaal loop – van die verlede tot die hede, in mense, gemeentes en die breër Oos-Kaapse konteks.

9.6.2 God bly getrou en teenwoordig

In elke tyd, selfs te midde van afname, konflik en onsekerheid, is God steeds aan die werk. Hy hou Sy kerk in stand, lei gelowiges deur moeilike tye en herinner ons daaraan dat Hy nog altyd dieselfde God is. Sy liefde, genade en sorg bly konstant, al verander die wêreld rondom ons.

9.6.3 God werk deur mense – selfs in hulle broosheid

Die Here gebruik gewone mense, selfs dié met harde of twyfelende harte. Hy maak harte sag, wek gehoorsaamheid, en gebruik mense se stories, vaardighede en geskiedenis om Sy doel te bereik. Die ouer, getroue gelowiges getuig van Sy volgehoue werk, terwyl nuwe leiers en jongmense met moed en kreatiwiteit ingespan word.

9.6.4 God is aan die werk in gemeenskappe

Deur die eeue heen was God besig om mense bymekaar te bring – in skole, hospitale, universiteite, en nou weer in gemeentes en huise. In 'n verdeelde provinsie werk Hy steeds aan versoening, eenheid en liefde tussen mense van verskillende tale en kulture. Gelowiges het besef dat die kerk se verskeidenheid nie 'n struikelblok nie, maar 'n ruimte is waar God se teenwoordigheid sigbaar word.

9.6.5 God maak oë oop vir nuwe moontlikhede

Afgevaardigdes sien God aan die werk in die manier waarop gemeentes begin luister, onderskei en aanpas by die konteks. Nuwe ampsverbredings, samewerking en uitreikgetuïenisse wys dat God sy kerk hernu en toerus vir nuwe tye. Hy maak ons bewus van nood én van potensiaal – en nooi ons om saam met Hom aan die stuur te wees.

9.6.6 God se missie gaan voort

Die Here stuur steeds – Hy was daar in die verlede, Hy is nou hier, en Hy is reeds waarheen ons op pad is. In alles roep Hy sy kerk om deel te wees van Sy groot verhaal: om die goeie nuus te leef en te deel, met oorgawe, geloof en gehoorsaamheid.

AMPSVERBREDING

10. AMPSVERBREDING

10.1 Tydens Sinode 2025 is 'n inset oor ampsverbreding - wat diensleraars en bedienaars behels - gesels. Dit word in die Sakelys by Verslag A4 pt. 18 op p. 113 en verder bespreek. Die gesprek sluit ook data oor die dalende tendense rondom vraag en aanbod ten opsigte van predikante in (verwys na Sakelys Verslag A3 pt. 4 op p. 59, met 'n vermelding van ampsverbreding by pt. 4.4.)

10.2 Die Sakelys is aanlyn beskikbaar by <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

10.3 Na die inset het die kleingroepe rondom tafels oor ampsverbreiding gesels, en het afgevaardigdes hul terugvoer op *Google Forms* gegee. Hier is 'n opsomming van die respons op die vier vrae:

10.4 Vraag 1: Watter moontlikhede sien jy vir die opleiding van lidmate om as bedienaars aan bediening deel te neem?

- Afgevaardigdes is oor die algemeen positief en hoopvol oor die moontlikhede van ampsverbreiding. Hulle sien dit as 'n manier om gemeentes te bemagtig, die bediening te verbreed en lidmate toe te rus om hulle roeping prakties uit te leef.
- Die "amp van die gelowige" kom sterker na vore – elke lidmaat kan deelneem aan bediening.
- Bedienaars kan pastorale en praktiese ondersteuning bied, veral in kleiner gemeentes of wanneer 'n predikant nie beskikbaar is nie.
- Dit maak die bediening ligter en meer gedeeld, en help gemeentes om oor grense heen te groei.
- Sommige stel voor dat hele kerkraadslede of gemeenteleiers opleiding ontvang, byvoorbeeld deur missionale leierskapmodules.
- Daar is groot waardering vir die visie van gemeentes wat saam dien, eerder as dat net die predikant "werk" doen.

10.5 Vraag 2: Watter vrae het jy oor die aanwending van bedienaars?

- Afgevaardigdes het min besware of onsekerhede uitgespreek, maar 'n paar vrae oor die praktiese aanwending bly:
 - Kan gemeentes bedienaars self aanstel sonder die betrokkenheid van die Sinode of ring?
 - Hoe sal bedienaars ingeskakel word in die bestaande leierskapstrukture?
 - In kleiner gemeentes kan dit 'n oplossing vir finansiële uitdagings wees, maar daar is nog onsekerheid oor hoe dit in praktyk bestuur gaan word.

10.6 Vraag 3: Wat moet jou gemeente se leierskap aanleer om God se roeping vir julle gemeente te versterk?

- Afgevaardigdes beklemtoon die noodsaaklikheid van missionale denke en spiritualiteit.
- Leiers moet leer om roeping-gefokus te leef, eerder as om op getalle of finansies te fokus.
- Geloofsonderskeiding, luistervaardigheid en vertroue in mekaar se gawes is belangrike groei-areas.
- Gemeentes moet ruimte skep vir jongmense om hul gawes te ontdek en te gebruik.
- Uitreik na die breër gemeenskap is 'n sleutel-opdrag: om buite die kerk se grense te beweeg en God se werk daar te ontdek.
- Sommige meen dit gaan minder oor nuwe vaardighede en meer oor 'n nuwe gesindheid – die besef dat elke gelowige 'n verantwoordelikheid het in God se sending.

10.7 Vraag 4: Watter inligting het jy nog nodig om ampsverbreiding sinvol te kan beoordeel?

- Afgevaardigdes vra vir meer duidelikheid en deurlopende kommunikasie oor hoe ampsverbreiding prakties geïmplementeer gaan word.
- Daar is 'n behoefte aan deursigtigheid in die prosesse, veral oor opleiding, bevoegdheid en rolle.

- Hugenote Kollege se betrokkenheid by die opleiding het vir baie nou eers duidelik geword – beter kommunikasie daarvoor word aanbeveel.
- Lidmate en predikante het meer tyd en geleentheid nodig om die nuwe model te verstaan en te toets.
- Daar is 'n behoefte aan voortgesette geloofsvorming en identiteitsontwikkeling, sodat bedienaars goed toegerus is vir hulle taak.

RINGSPROJEKTE

11. TERUGVOER OOR DIE IMPAK VAN RINGSPROJEKTE

11.1 Die stelsel van ringsprojekte behels dat die Sinode 'n gedeelte van gemeentes se sinodale dankoffer aan ringe beskikbaar stel vir koninkryksprojekte. Ringe doen aansoek vir bepaalde projekte en die sinodale Kommissie (wat prakties 'n konferensie van Ringe is) keur die toekennings goed.

11.2 Die stelsel is vanjaar 21-jaar oud, wat beteken daar is 'n ryke skat van data daarvoor beskikbaar. By Sinode 2025 het ons besin oor die impak van die projekte op gemeentes en gemeenskappe. Die data is per ring opgesom.

11.3 Die **samevattings** verskyn in die die Sakelys by Verslag A4 pt. 14 p. 103 en verder, en die **vollediger data**, weer eens per Ring, in Bylaag A4.3 op p. 130 en verder. Die Sakelys is aanlyn beskikbaar by <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

11.4 Ringe het tydens hul daaglikse refleksie-sessie oor die impak van ringsprojekte op gemeentes en gemeenskappe nagedink. Daarna het die Ringe hul refleksie aanlyn op *Google Forms* gedeel. Hier is 'n samevatting van die Ringe se terugvoer:

11.5 RINGE oor die impak van Ringsprojekte

11.5.1 Oorsigtelik

Ringsprojekte het oor die algemeen 'n **duidelike positiewe impak** gehad – geestelik, sosiaal en prakties. Hulle het **gemeentes versterk, leraars vernuwe, en gemeenskappe nader aan die kerk gebring**. Terselfdertyd het dit die behoefte beklemtoon aan volgehoue samewerking, volhoubare ontwikkeling en 'n voortdurende roeping om hoopdraers in die gemeenskap te wees.

11.5.2 Die impak van ringsprojekte op GEMEENTES

- **Geestelike en emosionele vernuwing:**
Ringsprojekte soos leraarsretraites en toerustingsgeleentheid het nuwe energie, inspirasie en geestelike groei by predikante en gemeentes gebring. Dit het die welstand van leraars bevorder en hulle bediening versterk.
- **Samewerking en verbondenheid:**
Ringsprojekte het kollegialiteit en samewerking tussen predikante en gemeentes versterk. Daar is nou groter onderlinge vertroue, openheid en bereidwilligheid om saam te werk. In sommige ringe het dit jarelange verdeeldheid help oorbrug.
- **Gemeentelike groei en nuwe lewe:**
Ringsprojekte soos Anchor of Hope en Hugs of Hope het nuwe lewe in gemeentes gebring. Hulle funksioneer as bronne van bemoediging en hoop, en dien ook as platforms vir bediening in die breër gemeenskap.

- **Versorging van predikante:**
Die ring se sorg vir predikante (deur opleiding, retraitses en ondersteuning) het 'n indirekte, maar duidelike positiewe uitwerking op gemeentes se stabiliteit en bediening gehad.
- **Uitdagings en leerprosesse:**
Party ringe ervaar dat groot afstande tussen gemeentes die direkte invloed beperk. Tog het die projekte wat wel plaasvind, 'n sigbare verskil gemaak. Daar is 'n groeiende besef dat "handouts" nie volhoubaar is nie, en dat projekte eerder ontwikkeling en selfstandigheid moet bevorder.
- **Jeug en bejaardes:**
Projekte vir jongmense (soos belydeniskampe, boelie-hantering en jeugontwikkeling) het geloofsekerheid versterk, terwyl programme vir bejaardes hulle welstand en betrokkenheid bevorder het.
- **Toekomstige rigting:**
Daar is 'n nuwe geslag predikante wat graag saamwerk, en die idee om ringsprojekspanne tussen gemeentes te vorm, word as 'n positiewe volgende stap gesien.

11.5.3 Die impak van ringsprojekte op GEMEENSKAPPE

- **Praktiese hulp en verligting:**
Ringsprojekte het in baie gemeenskappe materiële nood verlig deur sopkombuise, kos- en klerehulp, asook ondersteuning aan skole en gesinne. Trauma- en versorgingsprojekte het mense in nood gehelp en hoop gebring.
- **Vaardigheidsontwikkeling en lewensverryking:**
Programme soos Anchor of Hope het mense vaardighede geleer en toegang tot hulpbronne gegee. Dit het hoop en selfvertroue herstel, selfs by gemeenskapsleiers en amptenare wat opleiding benodig het.
- **Jeugbemagtiging:**
Projekte soos Palmpoppies en die Skoolverlatersprojek het duisende skoolkinders bereik, hulle bemagtig teen misbruik en dwelms, en geloofswaardes oorgedra. Hierdie programme het 'n blywende impak op jong lewens.
- **Gemeenskapsbou en netwerke:**
Ringsprojekte het verbindings tussen gemeentes, skole, organisasies (soos die ACVV en Protea Huis van Bewaring) en die breër gemeenskap versterk. Dit het interkerklike samewerking bevorder en grense tussen groepe afgebreek.
- **Geestelike invloed:**
Deur hierdie projekte word die Woord van God uitgedra, mense aan die Evangelie blootgestel, en die kerk se teenwoordigheid in die gemeenskap sigbaar gemaak. Dit bring hoop en bevorder diensbaarheid.
- **Volhoubaarheid en toekomsplanne:**
Hoewel sekere projekte oor tyd uitgedoof het, bestaan daar 'n sterk begeerte om nuwe, uitkomsgerigte en volhoubare projekte te begin. Daar is trots op wat reeds bereik is, maar ook besef dat nog baie werk voorlê.

RINGE: HOOP DEUR PROSESSE

12. HOOP EN NUWE VISIE DEUR HANDEVAT, DIE GELOOFSREIS, DIE IN PAS-PROSES, ROETEMERKERS EN RINGSPROJEKTE

12.1 Tydens Sinode 2025 is insette gemaak oor:

- Die **Handevat-proses** (Sakelys Verslag A4 pt. 19 p. 114 en verder);
- Die **Geloofsreis**, van die Sentrum vir Geloofsvorming (Sakelys Verslag A3 pt. 7 p. 61 en verder)
- Die **IN PAS-proses** (Sakelys Verslag A3 pt. 8 p. 63 en verder)
- **Roetemerkers** (Verslag A3 pt. 11 p. 69 en verder)
- **Ringsprojekte** (Verslag A4 pt. 14 p. 103 en verder, en die vollediger data, weer eens per Ring, in Bylaag A4.3 op p. 130 en verder). Vergelyk ook die terugvoer in die vorige paragraaf (pt. 11) in hierdie verslag.

12.2 Die Sakelys is aanlyn beskikbaar by <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

12.3 Tydens die Ringe se daaglikse refleksie is aandag aan hierdie aspekte gegee en het Ringe aanlyn op *Google Forms* gereageer oor die vraag: "Watter hoop en nuwe visie bring die Handevatproses, Geloofsreis, In Pas, Roetemerkers en Ringsprojekte in julle ring?" Hiermee 'n samevatting van die Ringe se terugvoer.

12.4 RINGE oor die nuwe moontlikhede wat innoverende prosesse bring

12.4.1 Oorsigtelik

Afgevaardigdes beskryf die nuwe prosesse as 'n bron van hoop, samewerking en vernuwing vir hulle gemeentes en ringe. Die verskillende inisiatiewe help gemeentes om met nuwe oë te kyk na hul roeping, hul gemeenskappe en hul toekoms.

12.4.2 'n Nuwe gevoel van hoop en moontlikhede

Die Handevatproses en Ringsprojekte bring vars moed en rigting, veral vir kleiner of vakante gemeentes. Dit herinner ringe dat gemeentes steeds kerk kan wees, al verander die strukture. Daar is 'n besef dat God reeds aan die werk is en dat ons moet leer luister eerder as net praat.

12.4.3 Saamwerk en gemeenskap

Die prosesse help om beter samewerking tussen gemeentes en leraars te bevorder. Ringe ontdek dat een persoon nie alles alleen hoef te doen nie, maar dat samewerking, vennootskappe en wedersydse ondersteuning die kerk versterk. "Samesang" en "balsem" van gemeenskaplike betrokkenheid bring genesing en nuwe lewe.

12.4.4 Vernuwende hulpmiddels en jong energie

"Roetemerkers", "In Pas" en "Geloofsreis" word gesien as praktiese en bruikbare hulpmiddels wat geloofsvorming in gemeentes verdiep – veral deur die viering van geloofsmylpale, geloofsgewoontes en gesamentlike ritmes. Jong leraars wat hierdie prosesse dryf, bring vars energie en inspirasie vir ouer leiers.

12.4.5 Die verdieping van geloofslewe

Die fokus verskuif van administrasie na lewende geloofsreis – om God se storie in mense se lewens raak te sien. Die hulpmiddels moedig gesprek, refleksie en deelname aan, en skep ruimtes waar kinders, jongmense en volwassenes saam aan hulle geloof kan groei.

12.4.6 Nuwe visie vir die toekoms

Die prosesse help ringe om vorentoe te kyk, die groter prentjie te sien en nuwe paaie te vind vir bediening. Hulle bring energie, groei en hoop, en herinner die kerk daaraan dat oplossings nie altyd van geld afhang nie, maar van luister, saamwerk en geloofsvertroue.

12.4.7 Behoefte aan goeie kommunikasie

Sommige ringe wys daarop dat daar duideliker terugvoer en kommunikasie nodig is oor hoe die prosesse werk, sodat gemeentes weet watter hulpmiddels beskikbaar is en hoe om dit te gebruik. Ringe is bewus dat hulle self hiervoor verantwoordelikheid moet neem.

RINGE SE ROEPING

13. RINGE SE ROEPING VIR DIE VOLGENDE PAAR JAAR

13.1 Ringe het ook tydens Sinode 2025 geleentheid gehad om na te dink oor hulle roeping vir die volgende paar jaar. Hier is hulle terugvoer.

13.2 "Gesamentlik"

Ringe beskryf hulle roeping as 'n pad van samewerking, verhoudingsherstel en luister na God se leiding. Die fokus verskuif van selfstandige gemeentes na 'n gesamentlike roeping as kerk in die Oos-Kaap, wat oor grense heen hande vat en hoop bring.

13.3 Samewerking en verhoudingsbou

Ringe ervaar dat God hulle roep om nader aan mekaar te beweeg – om samewerking tussen gemeentes te versterk, beter te kommunikeer en mekaar se sterkpunte te gebruik. Die droom is dat gemeentes, leraars en lidmate saam sal werk aan 'n gemeenskaplike doel en dat ook ander ringe en kerke in die stad deel van hierdie proses sal wees.

13.4 Luister na God en na mekaar

Daar is 'n sterk behoefte om meer luisterruimtes te skep – waar gemeentes saam onderskei wat God in hulle konteks doen. Deur aandagtig te luister na God se stem én na die mense in hulle gemeenskappe, kan ringe hulle roeping beter verstaan en uitleef.

13.5 Herstel en nuwe betekenis

Die roeping sluit in om verhoudings tussen gemeentes te herstel, ou patrone van isolasie te deurbreek en weer betekenis te vind in samewerking, diens en geloofsgemeenskap.

13.6 Betrokkenheid by die gemeenskap

Verskeie ringe het 'n roeping ervaar om die nood in hulle gemeenskappe prakties aan te spreek – byvoorbeeld deur betrokke te raak by skole, kinders te help met lees, ouers van verlaafdes te

ondersteun, en emosionele en gesinswelstand te bevorder. Die kerk word geroep om veilige ruimtes te skep waar mense genesing en hoop kan ervaar.

13.7 Oop oë en nuwe denke

Die roeping vra dat ringe nuut sal dink, oop sal kyk en leerbaar sal bly. God nooi die kerk om met geloofsmoed vorentoe te beweeg, oor grense heen uit te reik en saam te ontdek hoe Sy Koninkryk in die Oos-Kaap gestalte kry.

SOSIALE INNOVASIE

14. BELANGRIKSTE DINGE GELEER TYDENS DIE SOSIALE INNOVASIEPROSES

14.1 Tydens die sosiale innovasieproses het dr Frederick Marais groepe laat reflekteer oor die vraag: Wat is die belangrikste leer-ervaring wat julle tydens hierdie proses opgedoen het?"

14.2 Groepe het foto's van hul groeps gesprekke na die sinodale selfoon gestuur. 'n Opsomming van die teks uit hierdie terugvoer word hiermee verskaf.

14.3 Belangrike leer-ervarings

14.3.1 Luister – die Beginpunt van Onderskeiding

- Luister is die kern van enige proses van onderskeiding.
- Luister beteken: hoor met die hart, nie net met die ore nie.
- Mens kan luister sonder om te hoor; kyk sonder om te sien.
- Luister geduldig, diep en met empatie.
- Wees oplettend – na jouself, ander en jou konteks.
- Luister klaar voordat jy praat.
- Luister is 'n voortdurende siklus: fermheid → geduld → selfondersoek → dieper konteks.

14.3.2 Onderskeiding en Waarheid

- Moenie ongeduldig wees nie; onderskei met die regte gesindheid.
- Werk stadiger – dan kom ons nader aan die waarheid.
- Kyk om te sien en luister om te verstaan.
- Soek God se waarheid en wees nederig.
- Onderskeiding vra tyd, geduld en die bereidheid om te leer.
- "Waarheid lê nie by een mens nie, maar in die saamkom van die geloofsgemeenskap."

14.3.3 Verhoudinge en Gemeenskap

- Werk in 'n span; wees deel van 'n gemeenskap (community).
- Bou verhoudinge wat op vertroue, respek en eerlikheid rus.
- Luisterende verhoudings moet 'n prioriteit wees.
- Elke interaksie is 'n geleentheid om verhoudinge te vorm.
- Gemeentes fokus te maklik op simptome; leer om dieper te kyk na oorsake.
- Samewerking bring kohesie, versterk leraars en dien die gemeenskap.
- "Doeners moet leer om te dink."

14.3.4 God se Aanwesigheid en Gehoorsaamheid

- Stel God eerste en ontdek sy plan.
- Ken die Here in ons probleme en prosesse.
- In gehoorsaamheid aan God – luister en reageer.
- Stap saam met Jesus; weet dat Hy saam met ons stap.
- Wees teenwoordig in God se werk.
- "Die waarheid van God word ontdek wanneer ons stadig luister."

14.3.5 Leer uit Ervaring en Gemeenskaplike Wysheid

- Leer uit mekaar se stories – jou storie en God se storie.
- Vertroue wen; respekteer mekaar se standpunte.
- Maak tyd vir mekaar en wees oop vir verskillende perspektiewe.
- Soek die verband tussen mense, situasies en geloofservaring.
- Reflekteer saam en bespreek alternatiewe perspektiewe.
- Gebruik mense of groepe waarmee ander kan assosieer.

14.3.6 Geduld en Tyd

- Geduld is 'n noodsaaklike deel van die luisterproses.
- Dit is nie net een sessie nie, maar 'n reis na oplossings.
- Wees stadig om te praat en stadig om te oordeel.
- Maak tyd vir stilword en besinning.
- Geduld help om komplekse oorsake te verstaan.

14.3.7 Ontleding en Kompleksiteit

- Gebruik 'n stelselmatige proses van ontleding: soek die kernprobleem.
- Oorsake is kompleks – kyk dieper as simptome.
- Ontleed konteks, simptome en wortels van probleme.
- Analiseer met onderskeiding en bid vir insig.
- Werk saam met kundiges en professionele hulp waar nodig.

14.3.8 Samewerking en Spanwerk

- Gee mekaar kans om saam te leer en te ontdek.
- Bepaal roetes tydsam.
- Werk as span, sien en erken mekaar se standpunte.
- Betrek mense van verskillende agtergronde en kundighede.
- Vorm ondersteuningsnetwerke.
- Gebruik kenners en ervare mense in die proses.

14.3.9 Waardes wat die proses dra

- Vertroue
- Empatie
- Oplettendheid
- Vrymoedigheid
- Respek
- Omgee

- Nederigheid
- Leerbaarheid
- Aanpasbaarheid
- Geduld

14.3.10 Die praktiese proses van luister

- Luister – hoor die verhaal agter die woorde.
- Reflekteer – oor wat jy hoor en ervaar.
- Neem afstand – kyk die groter prent.
- Wees bewus van persepsies en voorkom aannames.
- Soek verbande tussen mense, feite en geloof.
- Bespreek alternatiewe perspektiewe.

14.3.11 Aanpak van Koninkryksuitdagings

- Stap saam met Jesus; Hy is reeds aan die werk.
- Luister diep en onderskei deeglik.
- Wees geduldig met die proses.
- Volg 'n holistiese benadering – mens, gemeenskap en geloof.
- Onthou: "Kannie is dood aan die kruis – staan op, hou aan, hou moed!"
- Soms is kundige hulp nodig.
- Wees leerbaar en pasop vir aannames.

14.3.12 Trauma, genesing en hulp

- Moenie aannames maak nie – luister eers.
- Doen ondersoek in spanverband.
- Sien en verstaan die trauma; gee tyd en ruimte.
- Bied genade aan.
- Wees aanpasbaar en omarm die seer.
- Kry ondersteuning van kenners en professionele hulp.
- Stap die pad saam met die persoon of gemeenskap.

14.3.13 Uitkomst en vrugte

- Die proses bring verhale van heling en herstel van vertroue na vore.
- Verhoudings word versterk.
- Gemeenskappe beweeg nader aan mekaar.
- Leiers groei in wysheid, insig en geloofsvolwassenheid.
- Luister lei tot die ontdekking van God se plan en waarheid.
- Die kerk leer om stadiger, dieper en meer saam te leef.

15. ONTWERPE EN PLANNE OM 'N VOORSMAAK VAN DIE KONINKRYK TE WEES

15.1 Agtergrond

15.1.1 Kleingroepe om die tafels het tydens Sinode 2025 aan die einde van die sosiale innovasieproses hulle ontwerpe en planne om 'n voorsmaak, teken en instrument van God se

koninkryk te wees, geformuleer. Hieronder volg die saamgevatte temas en voorstelle wat uit die groepe se werk na vore gekom het.

15.2 Luister as heilige praktyk

Baie groepe het beklemtoon dat luister die beginpunt van koninkryksverhoudinge is. Gemeentes wil ruimtes skep waar mense mekaar en God se stem weer kan hoor.

Kernidees:

- Skep stilte- en luister-oomblikke in eredienste en pastorale gesprekke.
- "Daag net op en luister" – teenwoordigheid is dikwels genoeg.
- Leer ouers om na hulle kinders te luister, en die kerk om na ouers te luister.
- Vorm luistergroepe wat met families, jongmense en kwesbares gesels.
- Gebruik "stoepstories" en "koffie-kuier"-geleenthede as luisterruimtes.

Betrokke gemeentes: Algoa Gemeenskapskerk, Cradock-Noord, Blouwaterbaai, Gonubie, Rhodes, Elliot.

15.3 Genesing en begeleiding in tye van verlies

Gemeentes het planne gemaak om mense in rou en verlies te ondersteun.

Riglyne:

- Doen wat bekend is: bekende simbole, gebede en rituele.
- Skep veilige ruimtes vir aanraking, stilte en afskeid.
- Fokus op familie-ondersteuning ná 'n sterfgeval.
- Gebruik eenvoudige opvolgaksies soos besoeke, kaartjies of kontroelyste.
- Wees getrou teenwoordig en luister eerder as om raad te gee.

Kernboodskap: "Met die dood van 'n geliefde — wees daar, hou vas, bid saam."

15.4 Ouers, gesinne en gemeenskappe bemagtig

Gemeentes sien die versterking van gesinsverhoudinge as deel van hul roeping.

Voorstelle:

- Begin by die mamma-figuur as spilpunt van genesing en versorging.
- Bou "vangnette" van ondersteuning — 'n intensionele, veilige gemeenskap.
- Ontwikkel mentors en familiiegroepe binne 'n veilige netwerk van vriende en familie.
- Leer ouers hoe om kinders te begelei in hulle verhouding met God.

Betrokke gemeentes: Algoa, Cradock, Gamtoosvallei, Despatch-Suid, Humansdorp, Joubertina, Sonheuwels.

15.5 Herstel van waardigheid

Gemeentes het gevra hoe die kerk mense kan help om weer hulle waardigheid te ontdek, veral dié wat minderwaardig of uitgesluit voel.

Aksies:

- Bou verhoudings en wen vertroude deur tyd, aandag en teenwoordigheid.
- Vorm omgegroepe wat praktiese sorg en gebed kombineer.
- Wees sensitief teenoor mense se stories en lewenswonde.

Betrokke gemeentes: Algoa, Nooitgedacht, Sondagsrivier-Suid, Dagbreek.

15.6 Empatie, teenwoordigheid en gesonde kommunikasie

Die roeping om "teenwoordig" te wees, het sterk na vore gekom — nie net praat nie, maar werklik deelneem aan mense se werklikheid.

Klemverskuiwings:

- Mense meer empaties maak deur stories te deel en saam te luister.
- Gebruik gemeenskaplike ervarings – koffie, erediensruimtes, gesprekke – om verstaan te bevorder.
- Toepassing van respek in alle verhoudings, ook in werksplekke.
- Leef respek en sorg volgens die gees van dienskontrakte, nie net die letter nie.

Betrokke gemeentes: Kraggakamma, Oos-Londen, Aberdeen, Sydenham, Pearston, Port Elizabeth Moeder, Humansdorp Moeder, Lorraine, Somerstrand.

15.7 Gemeentes as veilige en liefdevolle netwerke

Gemeentes droom van geloofsgemeenskappe waar mense saam reis, versorg en bemagtig word.

Idee:

- Bou veiligheid deur vertroue, konstante teenwoordigheid en toewyding.
- Gebruik bestaande mentors en ondersteuningsgroepe as draers van sorg.
- Identifiseer "ons" in elke konteks — wie vorm deel van die versorgingskring?
- Ondersteun en toerus gesinne, vriende en mentors om saam kerk te wees.

15.8 Bou verhoudings in konflik en krisis

Selfs te midde van spanning en verskille bly verhoudings 'n kanaal van genade.

Planne:

- Gebruik konflik as geleentheid tot verdieping, nie verdeling nie.
- Skep luister- en geselsruimtes oor uitdagings en verskille.
- Betrek professionele hulp (beraders, maatskaplike werkers) waar nodig.
- Bevorder gesonde verhoudings deur informele ontmoeting (stoepstories, koffiedrink, eredienste).

Betrokke gemeentes: De Duin, Oos-Londen, Buffelsrivier, Lorraine, Nooitgedacht.

15.9 Diens aan weerloses en kwesbares

Gemeentes wil Jesus se voorbeeld volg en nader beweeg aan mense aan die rand.

Verandering wat nodig is:

- Gemeentes moet struktureer sodat kwesbares raakgesien en betrek word.
- Leer uit die Bybel oor geringes en Jesus se voorbeeld.
- "Kom kyk, kom nader" – laat mense ervaar eerder as om net te hoor.
- Gebruik stories, simbole en visuele herinneringe om bewusmaking te bevorder.
- Skep konkrete handeling van diens en solidariteit.

Betrokke gemeentes: Sionsrand, Tarkastad, Cathcart, Steynsburg.

Kern-vers: 'Die Here stuur ons na die weerloses en kwesbares.' (Matt. 28)

15.10 Getuigenis van hoop

'n Jong kind se storie herinner die kerk dat die Koninkryk ook deur die kleinste sigbaar word: "Ek het geleer dat God my liefhet, selfs as ek klein en bang is."

Haar getuigenis illustreer hoe luister, sorg en geloofsruimte genesing bring.

Kern-idee: Gemeentes tree só op dat hierdie getuigenis van meer en meer kinders waar word.

15.11 Samevattende beweging

Uit al die gesprekke en planne klink 'n gemeenskaplike ritme deur:

- Luister.
- Wees teenwoordig.
- Bou verhoudings.
- Dien met empatie.
- Leef respek.
- Versterk families en kwesbares.

15.12 Hierdeur word gemeentes self 'n voorsmaak van die Koninkryk van God – plekke waar mense mekaar sien, hoor, dra en saam groei in die lig van Christus.

SEËNBEDES

16. SEËNBEDE VIR DIE KERKVERBAND

16.1 Tydens die afsluiting en uitstuur-geleentheid van Sinode 2025 het afgevaardigdes geleentheid gekry om hul seënbedes vir die hele kerkverband neer te skryf. Hier is 'n kort samevatting van die seënbedes.

16.2 Oorsigtelik

Afgevaardigdes se seënbedes getuig van dankbaarheid, nederigheid en hoop. Hulle het die Sinode beleef as 'n ruimte waar God se Gees werklik aanwesig was, en hulle bid dat die vrug van hierdie saamwees sal voortleef in elke gemeente, ring en leier.

16.3 'n Gebed vir God se genade en teenwoordigheid

Baie van die seënbedes begin met 'n eenvoudige, eerlike versoek: "Here, wees ons genadig." Afgevaardigdes erken dat die kerk in alles afhanklik is van God se goedheid, liefde en Gees. Hulle vra dat God se genade, vrede en teenwoordigheid alle dele van die kerkverband sal deurdring – van kinders tot bejaardes, van gemeentes tot skole, ondernemings en selfs politieke leiers.

16.4 'n Gebed vir gehoorsaamheid aan God se wil

Daar is 'n diep verlange dat die kerk getrou sal bly aan God se roeping. Afgevaardigdes bid dat die Sinode, ringe en gemeentes voortdurend na God se wil sal soek, met oop ore en ontvanklike harte. Hulle vra dat die Here self Sy kerk in stand sal hou en dat die leiers met wysheid, kundigheid en geloof gelei sal word.

16.5 'n Gebed vir eenheid en saamwerk

Die seënbedes beklemtoon 'n begeerte dat die kerk oor grense heen hande sal vat – dat gemeentes, ringe en lidmate saam sal werk aan God se missie. Daar word gebed vir 'n gees van samehorigheid, vertroue en wedersydse ondersteuning, sodat die kerk werklik as een liggaam van Christus kan leef en getuig.

16.6 'n Gebed vir nuwe oë en nuwe denke

Afgevaardigdes bid dat God hulle sal leer om met Christus-oë na die wêreld te kyk – om anders te sien, die nood raak te sien, en mense aan te moedig om "in pas op reis met Jesus" te wees. Hulle vra dat God hulle sal help om die alternatiewe stories van hoop raak te sien waar Hy reeds aan die werk is, en om lig en sout vir die wêreld te wees, veral "hier aan die Suidpunt van Afrika."

16.7 'n Gebed vir geregtigheid, deernis en dieper geloof

Daar is ook 'n bewussyn van die pyn en gebrokenheid van die wêreld. Afgevaardigdes vra dat God die kerk sal seën met "ongemak oor onreg, swaarkry en vooroordele", en met die moed om draers van Sy liefde, deernis en hoop te wees. Die kerk moet nie tevrede raak met maklike antwoorde nie, maar met oop harte en oë die lyding van mense raaksien en betrokke bly.

16.8 'n Gebed vir volharding en geloofsgetrouheid

In hulle seënbedes kyk afgevaardigdes met dankbaarheid terug en met geloof vorentoe. Hulle bid dat die kerk sal volhard tot die einde van die reis, gehoorsaam bly, en uiteindelik die woorde mag hoor: "Welgedaan, goeie en getroue dienskneg."

16.9 'n Gebed van danksegging

Afgevaardigdes dank die Here vir 'n seënryke week van ontmoeting, waardering en saamwees. Hulle bid dat die Sinode se werk, moderatuur en ringe deur God geseën sal word in alles wat hulle beplan en uitvoer, en dat die vrug van hierdie vergadering sigbaar sal word in die hele Oos-Kaap – as 'n baken van hoop in 'n donker wêreld.

GETUIENIS: "GOD IS BESIG MET ..."

17. GETUIENIS: "GOD IS BESIG MET..."

17.1 Tydens die afsluiting en uitstuur-geleentheid van Sinode 2025 het afgevaardigde geleentheid gekry om hul getuienis aan hul kerkraad neer te skryf, deur 'n vraag te voltooi: "God is in Sinode Oos-Kaapland besig met ..."

17.2 Hier is 'n kort samevatting van die getuienisse.

17.3 Oorsigtelik

Afgevaardigdes se getuienisse dra 'n diep gevoel van hoop, vernuwing en roeping. Hulle het ervaar dat God op sigbare en tasbare maniere aan die werk is — binne gemeentes, tussen mense en oor grense heen — om Sy kerk nuut te maak en Sy Koninkryk sigbaar te laat word.

17.4 God bring nuwe perspektief en hoop

Mense getuig dat God hulle leer om anders te kyk — weg van beperkinge en probleme, na die moontlikhede wat deur Hom oopgaan. Hy herstel hoop, verander denke en wys dat die toekoms nie deur vrees of tekort bepaal word nie, maar deur geloof in Sy vermoë.

17.5 God roep ons om saam te beweeg

God is besig om sy kerk van onder af op te bou — van die grondvlak af roep Hy mense saam in eenheid en stuur hulle uit om Sy liefde te leef. Daar is 'n nuwe besef dat die roeping van die kerk nie by die predikant of 'n program lê nie, maar by elke gelowige wat gestuur word.

17.6 God bou nuwe verhoudings en gemeenskap

Hy bring mense nader aan mekaar, oor grense van kultuur, taal en konteks. Gemeentes ontdek nuwe vennootskappe en leer mekaar beter ken. God skep ruimte vir nuwe verhoudings en saamwerkende bediening, veral in kleiner gemeentes wat opnuut rigting vind.

17.7 God trek nuwe mense in

Afgevaardigdes sien hoe God mense nader trek wat die kerk vroeër nie bereik het nie — mense buite die tradisionele geloofsgemeenskap. Deur hierdie beweging word die kerk meer oop, gasvry en missionaal, en leer sy weer om Sy liefde konkreet te wys in gemeenskappe.

17.8 God herinner en roep Sy kerk

Deelnemers beleef dat God sy kerk herinner aan haar oorspronklike roeping: om deel te wees van Sy sending en Koninkryk, ter wille van hulle wat nog nie die goeie nuus ken nie. God nooi die kerk om weer deel te word van Sy storie — om saam met Hom te gaan, te dien en te getuig.

GEVOLGTREKKING: SENTIMENT VAN DIE SINODE

18. GEVOLGTREKKING: SENTIMENT EN INGESTELDHEID VAN DIE SINODE

'n **Sentiment-analise** is 'n sistematiese ontleding van deelnemers se geskrewe of mondelinge terugvoer om die **gevoelstoon, ingesteldheid en emosionele klimaat** van 'n byeenkoms of dokument te bepaal. Dit identifiseer positiewe, negatiewe of neutrale houdings en trek patrone uit temas soos hoop, bemoediging, dankbaarheid of vasberadenheid. Die doel is om **die hartklop van die vergadering of teks (bv. terugvoer) vas te vang** en beter te verstaan hoe mense die ervaring, inhoud en betekenis daarvan beleef het.

18.1 Algemene sentiment van Sinode 2025

18.1.1 Die oorhoofse sentiment van die Sinode 2025-dokument is **sterk positief en hoopvol**, met elemente van **emosionele diepte, dankbaarheid, vasberadenheid en geestelike vernouing**.

18.1.2 Die toon is oorwegend **opbouend**, met hoë intensiteit van geloof en roeping, en 'n duidelike oortuiging dat God teenwoordig en aktief is in die lewe van die kerk.

18.1.3 Hoewel daar bewustheid is van **uitdagings, verlies, krimpings en onsekerheid**, oorheers 'n gevoel van **verwagting, geloofsgroei en saamreis na nuwe moontlikhede**.

18.1.4 Die intensiteit van die positiewe sentiment is **hoog**, eerder besinnend as triomfantlik — 'n nederige optimisme wat in afhanklikheid van God gewortel is.

18.2 Emosionele landskap

18.2.1 Die dokument weerspieël 'n **ryk spektrum van emosies**, met die volgende as die mees sigbare:

- **Hoop** – 'n deurlopende oortuiging dat God nuwe moontlikhede oopmaak, selfs in 'n tyd van afname.
- **Dankbaarheid** – vir God se leiding, vir verhoudings en vir nuwe energie in die kerk.
- **Vasberadenheid** – 'n gevoel van volharding en hernude roepingsbewustheid.
- **Nederigheid** – belydenis van afhanklikheid en die erkenning dat God, nie mense nie, die Kerk dra.
- **Vreugde en verwondering** – oor die sigbare werking van die Gees in mense, gemeentes en verhoudings.
- **Empatie en deernis** – 'n sterk emosionele reaksie op kwesbaarheid, lyding en nood in gemeenskappe.
- **Erns en verantwoordelikheid** – 'n besef dat gehoorsaamheid, luister en onderskeiding noodsaaklik is vir die pad vorentoe.

18.3 Tematiese spanninge

18.3.1 Hoewel die oorhoofse toon positief is, kom verskeie **emosionele spanninge** na vore wat die diepte en eerlikheid van die terugvoer wys:

1. **Hoop vs. moegheid** – 'n sterk hoopvolle energie bots soms met moegheid oor strukturele uitdagings, kleiner wordende gemeentes en beperkte hulpbronne.
2. **Verandering vs. behoud** – daar is 'n opregte bereidheid tot vernuwing, maar ook 'n spanning tussen nuwe denkprosesse en gevestigde patrone.
3. **Diversiteit vs. eensgesindheid** – ringe en afgevaardigdes vier verskeidenheid, maar voel ook die spanning van uiteenlopende kontekste, tale en ekonomiese realiteite.
4. **Geestelike afhanklikheid vs. Praktiese oorlewing** – 'n dinamiek tussen geloofsvertroue in God se voorsiening en die praktiese las van finansiële en menslike hulpbronne.
5. **Nederigheid vs. Drang tot aksie** – die begeerte om te luister en onderskei loop saam met die roeping om daadwerklik te doen en nuwe paaie te stap.

18.3.2 Hierdie spanninge is **nie destruktief nie**, maar eerder **vrugbaar** — hulle toon 'n kerk in beweging, wat eerlik met sy realiteite werk terwyl hy aan God se roeping vashou.

18.4 Dominante temas en hul toon

Tema	Omskrywing	Toon
God se Getrouheid en Teenwoordigheid	Die sterkste deurlopende draad. God is aanwesig, hou Sy kerk in stand en lei die toekoms in.	Uitsonderlik positief
Eenheid en Verhoudings	Gemeentes en ringe herontdek dat samewerking en verhoudings die kern van bediening vorm.	Positief met realistiese spanning
Hoopvolle Vernuwing	Sinode 2025 word beleef as 'n keerpunt van geestelike vernuwing en kreatiewe energie vir die toekoms.	Positief, inspirerend
Luister en Onderskeiding	"Luister" word as 'n heilige praktyk gesien — die begin van waarheid, genesing en gehoorsaamheid.	Besinnend en geestelik positief

Tema	Omskrywing	Toon
Roeping en Sending	Die kerk word herinner aan haar missie: om lig, sout en teken van God se Koninkryk te wees.	Positief, roepingsgerig
Omgee en Genesing	Empatie en diens aan kwesbares vorm die praktiese uitdrukking van geloof.	Positief en deernisvol
Verandering en Aanpasbaarheid	Erkenning dat nuwe tye nuwe denke vra – kleiner, eenvoudiger, meer vennootskaplik.	Gemeng, maar hoopvol

18.5 Samevattende oorsig oor dominante temas

18.5.1 Die hartklop van Sinode 2025 is dié van 'n **gelowige gemeenskap wat, ná dekades van verandering, met nuwe oë kyk na God se werk in die Oos-Kaap en in hul eie midde.**

18.5.2 Die sentiment is oorwegend positief — vol hoop, dankbaarheid en geloof dat God se Gees steeds aan die werk is. 'n Nederige erkenning van swakheid en beperkings loop hand aan hand met hernude moed om te dien, te luister en te verander.

18.5.3 Die oorheersende emosionele stroom is dié van *herstel, roeping en vernuwing* — 'n geloof dat God nie klaar is met hierdie kerk nie, maar haar voorberei vir nuwe maniere van diens en getuienis.

18.5.4 Die gevoel van saamreis, gehoorsaamheid en luister na God se stem skep 'n diep geestelike volwassenheid in die verslag.

18.6 Aanbevelings en Implikasies

1. **Voed die positiewe momentum:** Die sterk hoopvolle sentiment bied 'n geleentheid om nuwe energie en visie struktureel te veranker. Volg dit op met konkrete leerprosesse, luisterruimtes en samewerkingsprojekte.
2. **Erken die spanninge eerlik:** Hoop en moegheid, geloof en onsekerheid moet nie ontken word nie; hulle kan as bronne van groei benut word.
3. **Beklemtoon verhoudings en eenheid:** Die dokument wys dat mense hunker na samewerking en verbondenheid — dit moet strategies gekultiveer word.
4. **Vertaal luister na aksie:** Die fokus op luister en onderskeiding behoort te lei tot praktiese riglyne en stories van transformasie in gemeentes.
5. **Bly naby aan kwesbares:** Die roepingsbewustheid rondom diens aan kwesbares en families moet 'n deurlopende praktyk word, nie net 'n tema nie.
6. **Veranker hoop in geloofsvorming:** Hoop moet nie net emosioneel bly nie, maar ingebed word in geloofsgewoontes, mentorskap en intergenerasionele leer.

18.7 Kern-insig:

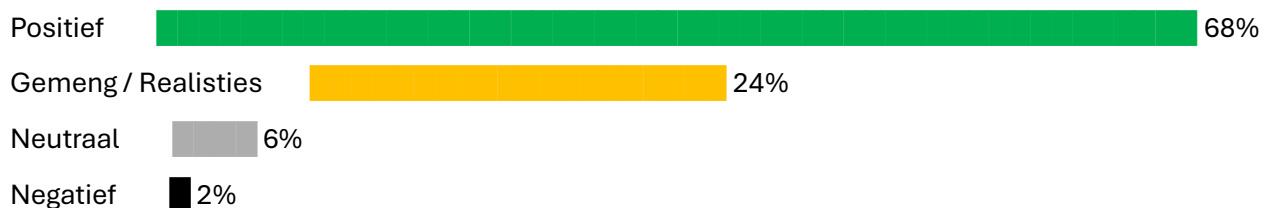
Sinode 2025 weerspieël 'n kerk in oorgang — eerlik oor sy beperkings, diep bewus van God se genade, en vol geloof dat die pad vorentoe 'n pad van gehoorsaamheid, samewerking en hoop is.

19. SENTIMENT-BALANS: SINODE 2025

19.1 Tabel

Sentiment-kategorie	Beskrywing	Benaderde aandeel van	Intensiteit	Tipiese trefwoorde/temas
 Positief	Toon van hoop, dankbaarheid, geloof, vernuwing en samewerking. Die mees oorheersende gevoel deur al die afdelings heen.	68 %	Matig tot sterk	Hoop, lig, groei, geloof, God se teenwoordigheid, roeping, eenheid, luister, verhoudings, nuwe moontlikhede.
 Gemeng (Realisties/Ernstig)	Mengsel van hoop en bekommernis, erkenning van uitdagings, moegheid of onsekerheid, maar steeds met 'n geloofsperspektief.	24 %	Matig	Verandering, krimpings, aanpassing, diversiteit, oorlewing, spanning, onderskeiding, roep tot nuut dink.
 Neutraal / Beskrywend	Inhoud met 'n beskrywende of verslaggewende toon sonder duidelike emosionele kleur (bv. metodologie of konteks-beskrywings).	6 %	Lig	Feitlike beskrywings van prosesse, dokument-verwysings, sakelysbronne.
 Negatief	Direkte uitdrukkings van frustrasie, verlies of moegheid; kom selde en sag voor, gewoonlik as kontrapunt tot hoop.	2 %	Laag	Onsekerheid, verdeeldheid, finansiële druk, krimpende gemeentes, vrees.

19.2 Visuele balans (geskatte verhouding)

19.3 Kort interpretasie:

19.3.1 Die emosionele profiel van Sinode 2025 is **oorwegend lig en opbouend**, met 'n stewige **grondtoon van hoopvolle geloof**. Die "gemengde" segment wys op eerlike refleksie oor uitdagings, maar sonder pessimisme. Die geringe negatiewe toon is *selfreflektief*, nie klaend nie — dit versterk eerder die geloofwaardigheid van die oorhoofse positiewe gevoel.

19.3.2 Die balans weerspieël 'n **volwasse geestelike emosie**:

'n Kerk wat nie ontken dat dit moeilik is nie, maar wat met geloof, empatie en samewerking **nuwe lewe ontdek**.

20. SENTIMENT PER HOOFADFDELING VAN SINODE 2025

20.1 Tabel

Afdeling	Hoof- onderwerp	Oorhoofse Sentiment	Intensiteit	Dominante emosies en temas	Kernbeskrywing
1. Gebed vir die Sinode	Gebede tydens die opening	Sterk positief	Hoog	Afhanklikheid, eerbied, eensgesindheid, hoop, toewyding	'n Heilige en eensgesinde toon van oorgawe en roeping; gevoel van God se nabyheid.
2. Die Storiemuur	Verhaal van kerk en land (1990–2025)	Positief-besinnend	Matig tot hoog	Dankbaarheid, hoop, leer uit die verlede, groei	Terugkyk op moeilike jare met dankbaarheid en geloof in God se getrouheid; eerlik oor pyn, maar oorheers deur hoop.
3. Paulus se Brief	Prof. Piet Naudé se "brief van Paulus"	Hoopvol en roepingsgerig	Hoog	Getrouheid, eenheid, geloof, leerbaarheid, aanpassing	Sterk geestelike en teologiese diepte; fokus op roeping, geloofsvolharding en eenheid.
4. Matteus 28	Wandel in die Woord	Inspirerend en versterkend	Hoog	Geloof, sending, moed, waarheid, lig teenoor duisternis	Emosioneel sterk en teologies gefokus; oproep tot dissipelskap en getuienis.
5. Oos-Kaapse konteks	Demografie, uitdagings en moontlikhede	Gemeng (realisties-hoopvol)	Matig	Bewustheid van armoede, werkloosheid, diversiteit, maar ook potensiaal	'n Eerlike kyk na die werklikheid van die provinsie, met 'n realistiese maar hoopvolle toon.
6. Amps-verbreding	Lidmate as bedienaars	Hoopvol en prakties positief	Matig	Bemagtiging, vennootskap, opleidingsbehoefte	Positiewe verwagting oor nuwe moontlikhede; behoefte aan duidelikheid en goeie kommunikasie.
7. Ringsprojekte	Impak van projekte	Sterk positief	Hoog	Dankbaarheid, trots, samewerking, gemeenskapsimpak	Duidelik die mees tasbare bron van trots en vreugde; sterk gevoel van betekenis en vrugbaarheid.
8. Hoop deur prosesse (Handevat, Geloofsreis, In Pas)	Vernuwende prosesse	Lewendig en hoopvol	Hoog	Vernuwing, jong energie, geloofsreis, samewerking	'n Gevoel van nuwe lewe en energie; opbouende toon van geloof en samewerking.
9. Ringe se roeping	Toekomsvisie van ringe	Visioenêr en saamwerkend	Hoog	Verhoudingsherstel, luister, gemeenskapsbetrokkenheid	Warm, inspirerende toon – ringe ervaar roeping tot genesing, eenheid en nuwe denke.
10. Sosiale innovasie	Leerprosesse oor luister en onderskeiding	Besinnend en vol wysheid	Matig tot hoog	Luister, empatie, geduld, onderskeiding	Diep geestelike toon – luister as kern van roeping; leerbaarheid en nederigheid as sleutel.
11. Ontwerpe en planne vir die Koninkryk	Gemeentes se planne	Uiters positief en konkreet	Hoog	Empatie, genesing, diens, familie, waardigheid, verhoudings	Een van die mees hoopvolle afdelings – konkrete dade van liefde en gemeenskap.

Afdeling	Hoof- onderwerp	Oorhoofse Sentiment	Intensiteit	Dominante emosies en temas	Kernbeskrywing
12. Seënbedes	Gebede aan die einde van die Sinode	Dankbaar en ontroerend	Hoog	Dankbaarheid, nederigheid, eenheid, toekomsvertroue	Die toon van 'n geloofsgemeenskap wat vrede en roeping ervaar; sag, eerbiedig, hoopvol.
13. Getuïenisse: "God is besig met ..."	Slotgetuïenisse van afgevaar- digdes	Uitsonderlik positief	Hoog	Hoop, vernuwing, roeping, nuwe perspektiewe	'n Triomfantlike maar nederige afsluiting: bewus van God se aktiewe werk in mense en gemeentes.

20.2 Sentiment-ontwikkeling

Die emosionele kurwe beweeg van *gebed en afhanklikheid (begin)* → *erkenning van werklikhede (middel)* → *energie en hoop (middel-tot-einde)* → *vreugdevolle geloof en dankbaarheid (afsluiting)*.

20.3 Kern-insig uit die oorsig

Die geheelbeeld is van 'n **kerk in genesing en hernuwing** — eerlik oor sy uitdagings, maar vol geloof dat God die pad vorentoe baan. Die sentiment ontwikkel van afhanklikheid na hoop, van refleksie na roeping, en eindig in dankbaarheid en nuwe perspektief.

20.4 Visueel voorgestel

Begin (Gebed – Storiemuur – Paulus)	■ ■ ■	→ Spirituele fondasie en geloof
Middel (Konteks – Ampsverbreding)	■ ■	→ Realistiese hoop en nuwe denke
Hoogtepunt (Ringsprojekte – Prosesse)	■ ■ ■	→ Energie, groei, vernuwing
Afsluiting (Seënbedes – Getuïenisse)	■ ■	→ Dankbaarheid, geloof, roeping

20.5 Kern-visuele insig:

20.5.1 Die emosionele kleurspektrum van Sinode 2025 is **oorwegend groen** — dit dui op 'n *lewende, hoopvolle en geloofsvernuwe kerk* wat met nederigheid en moed vorentoe beweeg.

20.5.2 Die **enkele geel afdeling** (Oos-Kaapse konteks) verteenwoordig eerlike realisme, maar dit word omraam deur sterk geloof, gemeenskapsenergie en roepingsvertroue.

GEVOLGTREKING: GROEI IN KAPASITEIT

21. VIER FASETTE VAN GROEI IN KAPASITEIT

21.1 In paragraaf 2 van hierdie verslag word die doel van Sinode 2025 uitgespel as groei in kapasiteit tot effektiewe leierskap. Daar word die vier fasette van kapasiteit soos volg beskryf:

- Verwerwing van nuwe **kennis**;
- Vorm van **houdings en gesindhede**;
- Nuwe **vaardighede** ontwikkel;
- Vorming van nuwe, volhoubare **gewoontes**.

21.2 Verwys gerus terug na paragraaf 2.

21.3 Vervolgens word Sinode 2025 aan die hand van hierdie vier aspekte van kapasiteit geëvalueer.

22. EVALUERING VAN SINODE 2025: GROEI IN KAPASITEIT

22.1 Kennis

Vrae: Het ons nuwe insigte verwerf oor wie God is, oor God se teenwoordigheid in ons verhaal en oor ons konteks?

Waarnemings:

- In afdelings **5 (Gebed)**, **6 (Storiemuur)** en **7 (Paulus se brief)** is daar duidelike groei in **teologiese kennis en geloofsverstaan**. Afgevaardigdes het dieper besef van God se hand deur geskiedenis, en van Christus se teenwoordigheid in elke tyd van verandering.
- Die **Oos-Kaapse konteks (9)** het merkbare **nuwe kennis** opgelewer oor bevolkingsdinamika, armoede, verskuiwings en nuwe missionale geleenthede — 'n bewuswording wat gemeentes help om strategieser te dink.
- Die **Sosiale Innovasie-afdeling (14)** en **Matteus 28 (8)** wys dat mense nuut verstaan wat "luister" en "onderskei" beteken — dis nie net geestelike terme nie, maar prosesse van leer en insig in God se manier van werk.

Evaluering:

Die Sinode het **beduidend in kennis gegroei** – beide in **geloofskennis (wie God is en hoe Hy werk)** en in **kontekskennis (hoe die Oos-Kaapse werklikheid die kerk se roeping beïnvloed)**.

Hierdie groei is **kollektief en gedeel**, eerder as individueel; dit het nuwe taal vir geloofsverstaan en kerkwees gebring.

Assessering: **Sterk sukses**

Die Sinode het nuwe insigte en verstaan laat ontstaan oor God se hand in geskiedenis, die betekenis van roeping en die kerk se konteks in die Oos-Kaap.

22.2 Houdings en gesindhede

Vrae: Het sinisme afgeneem en hoop toegeneem? Is die probleemstorie vervang met 'n waarderende geloofsverhaal? Het nuwe durf en energie posgevat?

Waarnemings:

- Van **die eerste gebede (5)** tot **die laaste seënbedes en getuienisse (16–17)** loop 'n duidelike emosionele lyn van **negatiewe moegheid na hoopvolle durf**.
- Die **Storiemuur (6)** en **Ringe se refleksies (13)** wys dat afgevaardigdes hul eie verlede begin sien het as deel van God se groter verhaal, en nie net as mislukkingsgeskiedenis nie.
- In **Paulus se brief (7)** en **Handevat/In Pas/Geloofsreis (12)** is daar tekens van **verhoogde energie, gesamentlike besinning en geestelike oorgawe** – mense praat van "nuwe moed", "vars visie" en "God se Gees wat nuwe lewe bring."
- Die **Sosiale innovasie-afdeling (14)** het selfrefleksie verdiep — daar is groter geduld, nederigheid en luistervermoë, wat 'n ander gesindheid van leierskap weerspieël.

Evaluering:

Die Sinode het 'n **duidelike gesindhedsverandering** bewerk: van versigtigheid en strukturele moegheid na **waarderende hoop, geloofsenergie en gemeenskapsgerigtheid**.

Die emosionele "hartklop" van die vergadering het oor die week duidelik verskuif na vreugde, nuuskierigheid en bereidwilligheid om saam te leer.

Assessering: **Uitstekende sukses**

Die Sinode het 'n nuwe gesindheid gevestig: meer hoopvol, waardierend, en geestelik veerkragtig. Sinisme is merkbaar afgebreek en vervang met geloof en verwondering.

22.3 Vaardighede

Vrae: Het ons nuwe dinge leer doen of prakties bemeester wat ons nie vantevore kon doen nie?

Waarnemings:

- Die **metodiek van "Wandel in die Woord" (8)** en **Sosiale Innovasie (14)** het afgevaardigdes bekendgestel aan nuwe vaardighede: **luistertegnieke, onderskeiding, reflektiewe gesprekvoering en waarderende navraag**.
- Die **Ampsverbreding (10)** het mense laat dink oor **praktiese vaardigheidsontwikkeling** in gemeentes – hoe lidmate bemagtig kan word om te dien en leierskap te deel.
- **Ringsprojekte (11)** en **Koninkryksontwerpe (15)** het konkreet gewys dat gemeentes reeds vaardighede aanleer in **projekbestuur, samewerking, mentorverhoudings, familie-ondersteuning en diens aan kwesbares**.
- Daar is ook 'n groeiende vermoë om **data, konteks en teologiese interpretasie te integreer** – veral in afdelings 9 en 14 waar sosiale en geestelike analise saamkom.

Evaluering:

Die Sinode het **sigbare vaardigheidsontwikkeling** bewerk in **luister, onderskeiding, gesamentlike besluitneming en missionale denke**.

Alhoewel nie elke vaardigheid reeds gevestig is nie, is die **grondslag gelê** vir 'n nuwe praktyk van deelname, spanwerk en leierskap.

Assessering: **Goeie vordering**

Die Sinode het betekenisvolle vaardigheidsverryking begin, maar dit moet volgehou en geoefen word in ringe en gemeentes om werklik gevestig te raak.

22.4 Gewoontes

Vrae: Watter nuwe gewoontes is versterk en vasgelê? Dink aan "Wandel in die Woord", waarderende uitkyk, luister, en geloofspraktyke.

Waarnemings:

- Die **herhaalde gebruik van "Wandel in die Woord"** oor vier dae het 'n **geestelike ritme** gevestig wat luister, stilte en herbesinning beklemtoon.
- Die **Sosiale innovasieproses** het *luister as gewoonte* ingeoefen – stadig, geduldig en saam met ander.
- Die **Storiemuur** en **Ringe se refleksies** het die gewoonte van **waardierend kyk** versterk: om die ligpunte en God se teenwoordigheid raak te sien eerder as probleme.
- In die **Koninkryksontwerpe (15)** en **Seënbedes (16)** het nuwe **praktiese geloofsgewoontes** ontstaan: **gemeenskapsluister, gesinsversorging, gebed, en konkrete dade van liefde**.

Evaluering:

Die Sinode het begin om **nuwe gewoontes van luister, waardering en gebed** te vestig — dit is reeds sigbaar in die taal van "luistergroepe", "stoepstories" en "gesamentlike onderskeiding".

Hierdie gewoontes is egter nog broos: hulle sal versterk moet word deur voortgesette praktyk in gemeentes, ringe en predikantsgroepe.

Assessering: **Goeie sukses, groeiend**

Die begin van nuwe geloofs- en leierskapsgewoontes is duidelik sigbaar, maar sal volgehoue aandag verg om permanent deel van die kultuur te word.

Opsommende Tabel: Ontwikkeling van Kapasiteit by Sinode 2025

Aspek	Assessering	Kernbevinding
Kennis	 Sterk sukses	Nuwe teologiese en kontekstuele insig; dieper verstaan van God se teenwoordigheid.
Houdings en gesindhede	 Uitstekend	Sinisme vervang deur hoop, waardering en geloofsenergie.
Vaardighede	 Goeie vordering	Nuwe vaardighede in luister, onderskeiding en samewerking begin posvat.
Gewoontes	 Groeiend	Nuwe geloofsritmes en waarderende praktyke begin wortel skiet.

22.5 Samevattende interpretasie

22.5.1 Sinode 2025 het nie net nuwe besluite geneem nie, maar nuwe *mense gevorm* — luisterende, waarderende en hoopvolle leiers.

22.5.2 Die Sinode het sterk kapasiteitsontwikkeling in drie van die vier fasette bewerk (kennis, gesindhede en vaardighede), met nuwe gewoontes reeds in wording.

22.5.3 Die geheelbeeld is van 'n leierskapskultuur wat van probleemhantering na geloofsontdekking en geloofsaksie beweeg het.

NARRATIEWE PROSES

23. NARRATIEWE PROSES

23.1 In paragraaf 3 van hierdie verslag word die narratiewe proses van die Sinode beskryf as 'n proses van **ontvang**, **ontgin**, **ontploo**i en **ontwerp**. In hierdie paragraaf word nou ontleed in watter mate die Sinode daarin geslaag het om hierdie proses suksesvol te implementeer.

23.2 Evaluering van die Narratiewe Proses by Sinode 2025

Fase	Doel van die fase	Waarneming en Voorbeelde	Evaluering
Ontvang	Om met oopheid inligting en getuienis te ontvang uit die Woord, die geskiedenis en die konteks.	Die Sinode het hierdie fase sterk beliggaam: die week het begin met <i>Wandel in die Woord</i> oor Matteus 28 — 'n voortdurende luisterproses na God se Woord. Daarna het afgevaardigdes <i>ontvang</i> deur die Storiemuur (die kerk se pad 1990–2025), die brief van Paulus (prof. Piet Naudé) en die konteksbeskrywing van die Oos-Kaap. Hierdie drie bronne het saam die	 Sterk sukses: Die Sinode het diep en eerbiedig geluister na die Woord én na die verhaal van kerk en konteks. Daar is werklik <i>ontvang</i> met geloof en verwondering.

Fase	Doel van die fase	Waarneming en Voorbeelde	Evaluering
Ontgin	Om dit wat ontvang is, te verwerk, bespreek en onderskei — deur gesprek, refleksie en toetsing.	"normatiewe en beskrywende stories" gevorm waaruit alles verder vloei. Hierdie fase het veral sterk na vore gekom in die tafelgesprekke en ringe se refleksies.	 Baie suksesvol: Die Sinode het uitstekend presteer in die <i>ontgin</i> -fase — veral deur waarderende gesprekke, eerlike luister en gesamentlike onderskeiding.
		Deelnemers het stories en data <i>ontgin</i> deur saam te vra: "Wat tref ons uit die Storiemuur?", "Wat beteken Paulus se brief vir ons bediening?", "Waar sien ons God in hierdie verhaal raak?" Die Sosiale Innovasie-proses het hierdie fase verdiep met luister, onderskeiding, geduld en reflektiewe gesprek.	
Ontploo	Om dit wat ontdek is, prakties te begin uitleef en eksperimenteer met nuwe benaderings.	Die <i>Ringsprojekte</i> en <i>Handevat-, In Pas- en Geloofsreis</i> -prosesse toon dat die Sinode reeds begin <i>ontploo</i> het: gemeentes het konkrete aksies en eksperimente beskryf — van gesamentlike bediening tot projekte vir kinders, jeug en kwesbares. Hierdie fase is nie net beplan nie, maar reeds sigbaar in praktyk (bv. Anchor of Hope, Palmpoppies, stoepstories, luistergroepe).	 Goeie vordering: Die Sinode het reeds begin ontplooi, maar die volgehoute toepassing van hierdie eksperimente oor die volgende jare sal bepaal hoe diep dit wortel skiet. Ringsprojekte is van wesenlike belang.
Ontwerp	Om nuwe patrone en praktyke te skep — nie as bloudrukke nie, maar as aanpasbare bediening.	Die slotafdeling <i>Ontwerpe en planne om 'n voorsmaak van die Koninkryk te wees</i> wys dat afgevaardigdes kreatief en realisties <i>ontwerp</i> het. Die planne fokus op luister, genesing, waardigheid, empatie en diens aan kwesbares — presies die tipe aanpasbare, volhoubare modelle wat die proses beoog het. Die taal van "luistergroepe", "vangnette", "veilige ruimtes" en "gemeentes as liefdevolle netwerke" toon ontwerp-denke eerder as program-denke.	 Sterk sukses: Die Sinode het met geloofsverbeelding nuwe patrone van kerkwees <i>ontwerp</i> — vloeibaar, kontekstueel en mensgerig.

23.3 Progressie in die proses

Die Sinode 2025 het die **narratiewe proses nie net beskryf nie, maar geleef**.

Die fases van *ontvang*, *ontgin*, *ontploo* en *ontwerp* is duidelik herkenbaar in die verloop van die vergadering:

- Dit **begin met luister** na die Woord en die verhale van die kerk;
- Dit **verdiep deur onderskeiding en refleksie**;
- Dit **beweeg na praktiese toepassing en eksperimentering**;
- En dit **mond uit in kreatiewe ontwerp van nuwe praktyke**.

Die hele proses het 'n *sirkel van leer en gehoorsaamheid* geskep wat aansluit by die geestelike ritme van luister – onderskei – doen – leer (die moederbord van die sosiale innovasie).

23.4 Samevattende beoordeling

Fase	Suksesvlak	Kort kommentaar
Ontvang	 Uitstekend	Sterk Bybelse en historiese ontvangs van stories en konteks.
Ontgin	 Uitstekend	Reflektiewe gesprekke, luister en onderskeiding goed gevestig.
Ontploo	 Goeie vordering	Praktiese toepassing het begin, moet volgehou word.
Ontwerp	 Sterk sukses	Nuwe patrone van bediening is kreatief en realisties ontwerp.

LITURGIE (GEBEDE, SKRIF, SANG, MUSIEK)

24. SENTIMENT-ANALISE: BELEWENIS VAN DIE LITURGIE BY SINODE 2025

24.1 Algemene toon en indruk

Die liturgiese ruimte van Sinode 2025 het 'n **sentrale vormende rol** gespeel. Hoewel dit nie in afsonderlike vroeë geëvalueer is nie, blyk dit deurgaans uit die terugvoer in **afdelings 5, 8, 16 en 17** dat afgevaardigdes die liturgie beleef het as:

- **heilig en verbindend, eerder as seremonieel;**
- **deurlopend teenwoordig in die hart van die week;**
- **en 'n draer van die Gees se teenwoordigheid en gemeenskapsgevoel.**

Die oorhoofse sentiment is **uiters positief**: liturgie het nie net 'n omhulsel van die Sinode gevorm nie, maar die **emosionele en geestelike ruggraat** daarvan geword.

24.2 Gebede en geestelike atmosfeer (Afdeling 5: *Met watter gebed het ons Sinode 2025 betree?*)

- Die terugvoer oor die gebede weerspieël **nederigheid, oorgawe en afhanklikheid van God**.
- Afgevaardigdes se eie gebede het sentraal gefokus op **God se teenwoordigheid, leiding, eenheid en vernuwing**.
- Die gesamentlike gebed van die Sinode is 'n **teologiese kernteks** van die week – dit bring die temas van gehoorsaamheid, liefdevolle verskil, hoop en sending saam.
- Sentiment: **Baie positief**, met 'n toon van eerbied en teerheid.
- Emosionele trefwoorde: *vrede, eensgesindheid, hoop, liefde, gehoorsaamheid, vertrou*.

Kern-insig: Die gebedslewe is as ervaring van geloofsgemeenskap beleef – eerder “ons gebed” as “my gebed.” Dit het 'n gesamentlike identiteit geskep.

24.3 Wandel in die Woord (Afdeling 8: Matteus 28)

- Afgevaardigdes beskryf die *Wandel in die Woord*-sessies as **die geestelike kern** van die Sinode.
- Hulle het diep gereageer op die herhaalde lees van die teks: dit het nie net insig gebring nie, maar ook **emosionele egtheid en rustigheid**.
- Sentiment: **Uitstekend positief** – die proses is beleef as “*luister wat jou verander.*”
- Tipiese emosies: *verwondering, oorgawe, geloofsmoed, eerbied, ontroering*.

- Die oordenking oor Matteus 28 het sinodale taal en selfverstaan gevorm: “*Hy is met ons al die dae*” het ’n geloofsanker geword.

Kern-insig: *Wandel in die Woord* het die liturgie uit die erediens na die hele week uitgebrei – ’n ritme van luister, stilte en gesprek wat leierskap op nuwe maniere gevorm het.

24.4 Sang en musiek (Implisiet in gebede, seënbedes en getuienisse – Afdelings 16–17)

- Alhoewel daar min eksplisiete verwysings na liedere is, getuig die toon van die seënbedes en getuienisse van ’n **liturgiese vreugde** wat met sang geassosieer word.
- Die afsluitingswoorde (“vreugdevolle geloof en dankbaarheid”) en die beskrywing van die slotgeleentheid dui op ’n **vierende atmosfeer**.
- Woorde soos *vreugde*, *vrede*, *seën*, *lof* en *hoop* het ’n liturgiese kleur – waarskynlik gekoppel aan sangmomente.
- Sentiment: **Hoog positief** – musiek en sang het ’n emosionele diepte geskep sonder om die erns van die week te verloor.

Kern-insig: Die musiek en sang was nie net esteties nie, maar ’n manier om emosionele energie te kanaliseer. Dit het gemeenskap geskep en die “toon” van hoop en eenheid beliggaam.

24.5 Algehele geestelike atmosfeer (Liturgie as geïntegreerde ervaring)

- Liturgie het nie los gestaan van besprekings en prosesse nie, maar het ’n **deurlopende geloofsritme** gevorm wat die Sinode se emosionele balans beïnvloed het.
- Die beskrywing van “*nederige optimisme*”, “*die Gees wat nuwe lewe bring*”, en “*vreugdevolle afsluiting*” is duidelike aanduidings dat liturgie as **ervaring van die teenwoordigheid van God** beleef is.
- Hierdie ritme het sinodesake verander in ’n **geestelike pelgrimsreis**.

Kern-insig

Die liturgie van Sinode 2025 is nie as “ondersteunende programdeel” beleef nie, maar as **die vormende hart** van die hele proses.

Deur gebed, sang, en *Wandel in die Woord* het afgevaardigdes die Gees van God beleef as **teenwoordig, troostend en rigtinggewend** — ’n bron van hoop, identiteit en gemeenskaplike roeping.

24.6 Gevolgtrekking: Belewenis van die liturgie tydens Sinode 2025

24.6.1 Afgevaardigdes het die liturgie van Sinode 2025 as die geestelike hart en draer van die Sinode beleef. Die week is deurweef met gebed, sang, stilte en *Wandel in die Woord*, wat ’n diep gevoel van God se teenwoordigheid en leiding geskep het.

24.6.2 Die gebede het ’n toon van nederige oorgawe en gemeenskaplike afhanklikheid gevestig, terwyl *Wandel in die Woord* uit Matteus 28 ’n ritme van luister, onderskeiding en roeping laat groei het. Sang en musiek het ’n vreugdevolle, vierende atmosfeer gebring wat die Gees se teenwoordigheid tasbaar gemaak het.

24.6.3 Die liturgiese ervaring het ’n eenheidsgevoel versterk, sinisme vervang met hoop en geloofsenergie, en die Sinode se werk in ’n ruimte van eerbied, dankbaarheid en verwondering geplaas. Liturgie was nie bykomstig nie, maar die lewende bron waaruit gesprek, besluit en roeping gevoed is.

25. AANBEVELINGS AAN RINGE

25.1 Ringe en die Sinode word versoek om aandag te gee aan die volgende:

25.1.1 Gee aandag aan die uitkomst en aanbevelings van die sentiment-analise (pt. 18.6):

- **Voed die positiewe momentum:** Die sterk hoopvolle sentiment bied 'n geleentheid om nuwe energie en visie struktureel te veranker. Volg dit op met konkrete leerprosesse, luisterruimtes en samewerkingsprojekte.
- **Erken die spanninge eerlik:** Hoop en moegheid, geloof en onsekerheid moet nie ontken word nie; hulle kan as bronne van groei benut word.
- **Beklemtoon verhoudings en eenheid:** Die dokument wys dat mense hunker na samewerking en verbondenheid — dit moet strategies gekultiveer word.
- **Vertaal luister na aksie:** Die fokus op luister en onderskeiding behoort te lei tot praktiese riglyne en stories van transformasie in gemeentes.
- **Bly naby aan kwesbares:** Die roepingsbewustheid rondom diens aan kwesbares en families moet 'n deurlopende praktyk word, nie net 'n tema nie.
- **Veranker hoop in geloofsvorming:** Hoop moet nie net emosioneel bly nie, maar ingebed word in geloofsgewoontes, mentorskap en intergenerasionele leer.

25.1.2 Bou voort op die fondament wat gelê is rondom kennis, houdinge en gesindhede, vaardighede en die vestiging van konstruktiewe gewoontes:

- Veranker kennis in **voortdurende leer**.
- Kweek **hoopvolle gesindhede**.
- Bou **vaardighede deur praktyk**.
- Vestig **nuwe geloofsgewoontes**.
- **Behou momentum** – gebruik Sinode 2025 as vertrekpunt vir 'n volhoubare kultuur van leer en geloofsgroei.

Met harte vol lofprijsing kyk die Sinode terug op 'n geseënde ervaring.

Ds Danie Mouton
Direkteur Sinode